

2. Kaupunginhallitus

tureiden tarkat työpiirustukset ja saatuaan piirustuksille hyväksymisen kirjallisesti ilmoittaa osastolle rakennustöiden aloittamisajan (14.6. 1831 §).

Korkeasaari. Yleisjaosto oikeutti urheilu- ja ulkoilulautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvioon Korkeasaaren rakennustöitä varten merkittyjä siirtomäärärahoja (yjsto 17.2. 5278 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi arkkitehtuuritoimisto Kaj Nyströmin laatimat, 20.3.1970 päivätyt Korkeasaaren kahden rivitalon pääpiirustukset n:o 1–3 (22.3. 868 §).

Rakennusten ym. purkaminen. Oulunkylän urheilupuiston alueella Siltavoudinkuja 9:ssä sijaitseva rakennus päätettiin purkaa ja osoittaa siinä asuville kahdelle perheelle uusi asunto kaupungin vuokrataloista (1.11. 2920 §).

Yleisjaosto oikeutti urheilu- ja ulkoiluviraston siirtämään Vartiokylän uimarannalla olevan uponneen proomun pois uimarannalta ja hävittämään sen. Tarkoitusta varten myönnettiin 3 500 mk (yjsto 14.7. 6155 §).

Näyttelyjen järjestäminen. Yleisjaosto oikeutti viraston järjestämään Helsingin kaupungin urheilu- ja ulkoilutoimintaa esittelevän näyttelyn Jyväskylän yliopistossa aikana 29.10.–6.11. siten, että näyttelystä aiheutuneet kustannukset suoritetaan kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista (yjsto 13.10. 6657 §).

Urheilu- ja ulkoilulautakuntaa kehoitettiin alistamaan kaupunginhallituksen tutkittavaksi lautakunnan 24.8. tekemä päätös, joka koski Osuuskunta Suomen Messujen anomusta saada käyttöönsä C-Messuhalli venenäyttelyn järjestämistä varten (30.8. 2281 §).

Kurssikustannukset. Yleisjaosto hyväksyi sen toimenpiteen, että eläintenhoitaja Sakari

Kesäniemi oli lähetetty osallistumaan valtion hevosjalostuskoululla Ypäjällä 5.–10.7. järjestettyihin kengityskursseihin. Kurssikustannusten suorittamista varten myönnettiin 39 mk (yjsto 10.11. 6776 §).

Suomenlahden meritaimenkannan hoitoa ja taimenten istutusta koskevan Helsingin kalamiespiirin ja Suomenlahden meritaimentoimikunnan kirjeiden johdosta kaupunginhallitus päätti ilmoittaa yhdistyksille, että kalojen istuttamista ja kalavesien huoltotoimenpiteitä varten myönnetään määräraha kunkin vuoden osalta erikseen talousarviokäsittelyn yhteydessä (5.4. 1007 §). Kaupungin edustajaksi 30.11.1970 perustettuun meritaimentoimikuntaan nimettiin kalastuksenvalvoja Mauri Vanhanen (yjsto 31.3. 5551 §).

Kilpailukutsut ym. Kaupunginhallitus nimesi apul.kaup.joht. Aarre Loimarannan Helsingin ja Tallinnan välisen kunto-ottelun järjestelytoimikunnan puheenjohtajaksi (8.2. 425 §).

Kaupunginhallitus päätti ottaa Pääkaupunkilehden kilpailukutsun vastaan ja antaa asian järjestelyn kaupungin puolesta urheilu- ja ulkoiluviraston tehtäväksi (15.2. 513 §).

Vahingonkorvaukset. Yleisjaosto myönsi yht. 983 mk eri leirintäalueilla ja Uimastadionilla sattuneiden tavaroiden häviämisen ym. vahinkojen korvaamiseksi asianomaisille (yjsto 3.11. 6748 §, 10.11. 6779 §, 1.12. 6886 §).

Avustukset. Urheiluhallit Oy:lle päätettiin suorittaa yhtiölle kertomusvuoden talousarvioon merkitty 92 250 mk:n suuruinen avustus välittömästi yhtenä eränä ja Seurasaari-säätiölle myönnetyn vuotuisavustuksen III erä 7 500 mk välittömästi (yjsto 13.1. 5058 §, 23.6. 6011 §).

6. Yleisiä töitä koskevat asiat

Kiinteistöjen hallinto. Seuraavat kiinteistöt päätettiin siirtää yleisten töiden lautakunnan hallintaan: Lauttasaaren uusi silta 1.6.1971

lukien ja Vuosaaren silta myöhemmin määrättävästä pääoma-arvosta (15.3. 844 §, 23.8. 2255 §) sekä Veljestentie 30:ssä ja Uimaran-

nantie 8:ssa sijaitsevat rakennukset 1.7. lukien korvauksetta talorakennusosaston työmaatarkoituksia varten myöhemmin purettaviksi. Veljestentie 30:ssä oleville päävuokralaisille olisi ensi tilassa osoitettava toiset asunnot, mikäli he ovat kaupungin vuokra-asunnon tarpeessa (28.6. 1991 §).

Talorakennushankkeen toiminnallista ennakkosuunnittelua koskevat ohjeet. Järjestelytoimisto teki 31.12.1968 kaupunginhallitukselle ehdotuksen talorakennushankkeen toiminnallista ennakkosuunnittelua koskevien ohjeiden hyväksymisestä. Ohjeet tarkistettiin v. 1969 yleisten töiden lautakunnan organisaatiojaoston esityksen mukaisesti. Kaupunginjohtaja totesi, että talorakennushankkeen toiminnallisella ennakkosuunnittelulla voidaan oleellisesti vaikuttaa mm. hankkeen taloudelliseen ratkaisuun. Esitettyjen ohjeiden mukaista käytäntöä oli aikaisemminkin lähes sellaisenaan sovellettu hoitolaitosten suunnittelutoimikunnan sekä osittain myös muissa talorakennushankkeissa, mutta menettelytavat ja käsittelyjärjestys olivat olleet epäyhtenäiset ja puutteelliset. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä suunnittelun organisoimisissa niihin talorakennushankkeisiin, jotka tulevat usean hallintokunnan käyttöön. Asianomaisten lautakuntien annettua esityksestä lausuntonsa kaupunginhallitus päätti hyväksyä esitetyt talorakennushankkeen toiminnallista suunnittelua koskevat ohjeet (14.6. 1982 §).

Rakennusurakoita koskevan sopimuskaavan käyttäminen. Kaupunginhallitus hyväksyi v. 1967 (v:n 1967 s. 268) mietinnön E/1967 liitteen F mukaiset ohjeet käytettäväksi kaupungin rakennustöitä teetettäessä. Samalla hyväksyttiin kaupungin rakennusteknisissä töissä mietinnön liitteiden B ja B 1 mukainen sopimuskaava yleisine määräyksineen liitteestä G ilmenevin muutoksin käytettäväksi ohjeiden 21 §:n mukaisesti, sitten kun kaupungin ja Suomen Arkkitehtiliiton kesken olisi tehty sopimus niiden käyttämisestä. Mietinnön oli valmistanut em. ohjeita

koskevan ehdotuksen laatimiseksi aikanaan asetettu komitea. Asiasta oli useaan otteeseen neuvoteltu Arkkitehtiliiton kanssa, joka oli kehottanut kääntymään Standardisoimislaitoksen puoleen. Laitoksen taholta oli ilmoitettu, että siellä valmisteltiin uusia rakennusurakkaa koskevia sopimuskaavoja yleisine määräyksineen, joissa pyrittiin ottamaan huomioon kaupungin erityistarpeita koskevat määräykset siinä määrin, että uudet kaavat soveltuisivat myös kaupungin käytettäväksi. Laitos ei pitänyt suotavana, että urakasopimuksissa käytettäisiin erilaisia kaavoja. Arkkitehtiliitto oli myös esittänyt toivomuksensa, että kaupunginhallitus harkitsisi laitoksen toimesta julkaistavien sopimusehtojen ja -lomakkeiden valmistuttua niiden käyttämistä kaupungin töissä. Kaupungin hallitus päätti siihen nähden, ettei saadun selvityksen mukaan sopimuksen tekeminen Suomen Arkkitehtiliiton kanssa kaupunginhallituksen 19.1.1967 hyväksymien kaupungin rakennusurakoita koskevan sopimuskaavan yleisine määräyksineen käyttämisestä ollut tarpeen, että toimenpiteistä ko. sopimuksen allekirjoittamiseksi luovutaan. Suomen Arkkitehtiliitolle päätettiin esittää, että kaupunki saisi antaa lausuntonsa valmisteilla olevista uusista sopimusehdoista ennen niiden vahvistamista käyttöön otettaviksi (3.5. 1912 §).

Talorakennusosaston oman työvoiman käyttöä koskeva selvitys. Yleisten töiden lautakunta asetti 8.4. keskuudestaan jaoston tutkimaan, missä määrin v:n 1972 aikana tehtäviä rakennustöitä tulisi suorittaa omalla työvoimalla tai urakalla. Saatuaan työnsä valmiiksi jaosto oli antanut selvityksensä lautakunnalle. Yleisten töiden lautakunta totesi, että lautakunta päättää kunkin työn osalta erikseen siitä, onko työ suoritettava kaupungin omalla työvoimalla vai annettava urakalla tehtäväksi. Jaoston antaman selvityksen johdosta lautakunta päätti, että talorakennusosaston oli pyrittävä rajoittumaan korjaus- ja saneeraustöiden suorittamiseen sekä urakka-

2. Kaupunginhallitus

töiden osuuden lisäämiseen jo v. 1972. Rakennusvirastoa oli kehoitettu tekemään lautakunnalle ehdotus yleiskustannustensa tarkistamiseksi sekä nimikkeiden että prosenttimäärien osalta rakennusalan nykytilannetta vastaavaksi. Jaoston selvitys liitteineen oli lähetetty kaupunginhallitukselle, joka päätti kehottaa rakennusvirastoa yhteistoiminnassa sähkölaitoksen ja vesilaitoksen kanssa suorituttamaan ulkopuolisia konsultteja avuksi käyttäen yleisten töiden lautakunnan 11.11. päivätyssä esityksessä tarkoitetun tutkimuksen kaupungin koko rakennustyövoiman käytöstä ja rakennustöiden keskittämisestä asuntotuotantoa lukuun ottamatta rakennusvirastolle ja miten talorakennusosaston nyt käytössä oleva työvoima voitaisiin kaupungin kannalta parhaiten sijoittaa. Tutkimusta suoritettaessa oli otettava huomioon kaupunginvaltuuston 4.3.1970 tekemä päätös Kaupunkiliiton suosituksen D 11) kohdan osalta ja valtuuston ko. päätöksen aiheuttamien palkkalautakunnan sekä Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön välillä käytävien neuvottelujen tulokset (20.12. 3454 §).

Rakennusvirastoon päätettiin palkata seuraavat työsopimussuhteiset toimihenkilöt: puhtaanapito-osaston katupuhtaanapidon käyttöpäälliköksi dipl.ins. Timo Kareoja, kuukausipalkka 3 500 mk sekä jäteveden puhdistamojen suunnittelupäälliköksi dipl.ins. Jorma Niemelä, kuukausipalkka 3 700 mk, molemminpuolinen irtisanomisaika 3 kk (23.8. 2237 §, 10.5. 1387 §).

Eräiden aluerakennuskohteiden toteuttamisvaiheen projektinjohtajiksi nimettyjen diplomi-insinöörien kanssa päätettiin tehdä uudet palkkasopimukset seuraavasti: Reijo Korhosen kanssa Pasilan alueen projektinjohtajan tehtävien hoitamisesta ja Henrik Pulkkilan Haagan-Vantaan projektinjohtajan tehtävien hoitamisesta 22.2. lukien sekä Martti Koivumäen Puistolalan asemanseudun ja Malmin aluekeskuksen projektinjohtajan tehtävien hoitamisesta 1.10. lukien, minkä

mukaisesti heille maksetaan 3 700 mk/kk kullekin lisättynä 1.9. voimaan tulleella yleiskorotuksella (22.11. 3136 §) sekä piiri-ins. Esko Komoselle ja rakennuttajains. Risto Bonolle kummallekin 3 235 mk/kk 1.1.1972 lukien (27.12. 3519 §).

Kaupunginhallitus oikeutti talorakennusosaston rak.mest. Jouko Hyyrysen sekä piiri-ins. Vilho Markkasen jatkamaan työtään eroamisiän saavutettuaan 30.6.1972 saakka (30.8. 2314 §, 25.10. 2842, 2843 §).

Kaupunginhallitus oikeutti rakennusviraston maksamaan työsuhteiselle työpääll. Lasse Juvoselle 200 mk:n lisäpalkkion kuukaudessa 1.2. lukien konsertti- ja kongressitalon rakennustyön valvonnasta siltä ajalta, jona hän hoitaa työpäällikön tehtäviä (25.1. 274 §).

Kahden koordinointi-, ohjelmointi- ja rakennuttamistehtäviin palkattavan toimihenkilön toimia koskevat hakuilmoitukset päätettiin julkaista erilliskulutusina ao. päivälehdissä sekä Insinööri-uutisissa ja Rakennuslehdessä (yjsto 24.2. 5329 §, 31.3. 5555 §).

Kaupunginhallitus päätti pidentää puhtaanapito-osaston talvipäivystyskautta kuukaudella, siten että päiväystyskausi tulee olemaan vuosittain 15.11.–15.4. välisenä aikana alkaen ja päättyen em. päivämääriä kulloinkin lähimpänä olevana viikonloppuna (20.12. 3452 §).

Helsingin puhtaanapitolaitoksen ammattiosasto oli kiinnittänyt huomiota siihen, että kaupungin töitä, mm. jätteenkuljetukset, annetaan yhä enenevässä määrin yksityisten yritysten hoidettaviksi. Yhdistys mainitsi lisäksi, että kaupungilla olisi riittävästi kalustoa yksityistenkin kiinteistöjen kuljetusten suorittamiseen. Monikäyttöisiä työkoneita sekä kuorma-autoja olisi lisättävä niin, että talvityöt voitaisiin hoitaa omilla koneilla ja käyttää niitä lisäksi kesällä katurakennus- ja puisto- ym. töissä. Yleisten töiden lautakunta viittasi kaupungin alueen moninkertaiseen laajenemiseen v. 1947 alkaen tapahtuneiden alueliitosten kautta. Siitä lähtien ovat yksityiset liikenteenharjoittajat hoitaneet

jätteenkuljetusta yhä laajenevassa mitassa puhtaanapito-osaston rinnalla, koska kaupungin puhtaanapitopalvelua oli pitkän aikaa haitannut kaluston puute. Kaupunki oli viime aikoina kiinteistöyhtiötä perustaessaan pyrkinyt hoitamaan jätehuoltoasiat omilla erikoisratkaisuihillaan. Puhtaanapito-osaston jätteenkuljetuskalustosta oli vapaana n. 20–25 %, tämä määrä tarvittiin uusien asiakkaiden ottamiseksi. Katupuhtaanapitotyötä ei ole annettu kokonaisurakkana yksityisten tehtäväksi yhtä tapausta lukuun ottamatta, joka liittyy yliopistollisen keskussairaalan alueeseen kuuluviin eräisiin kaupungin hoidettaviin katuosuuksiin. Puhtaanapito-osastolla on omasta takaa käytettävissään vain autoja ja lakaisukoneita. Talvisin käytetään osaston omien autojen lisäksi rakennusviraston konevarikon tiehöyliä, traktoreita ja kuormaajia siinä määrin kuin niitä on saatavissa. Ylimenevä tarve hoidetaan yksityisten omistamilla koneilla. Lautakunta katsoi tiehöyläkannan olevan suunnilleen riittävä, mutta auraus-, harjaus- ja kuormauskalusto olisi vähitellen kokonaan uusittava. Lisäksi lautakunta viittasi valtuuston kokouksessa 4.3.1970 eräiden valtuutettujen välikysymyksen yhteydessä esitettyyn. Kaupunginhallitus päätti saattaa jäljennöksen yleisten töiden lautakunnan lausunnosta Helsingin puhtaanapitolaitoksen ammattiosaston tiedoksi (3.5. 1317 §).

Yleisjaosto oikeutti yleisten töiden lautakunnan luovuttamaan seuraavat koneet ym.: Tamrock-Tampella Oy:lle kaksi rakennusviraston käytöstä poistettua FR 4 kompressorია uusien koneiden hankinnan yhteydessä 2 000 mk:n yhteishintaan (yjsto 10.3. 5418 §); Olli Tuote Oy:lle 30 kpl poistettavia liikennevilkkuja uusien hankinnan yhteydessä 10 mk:n kappalehinnasta (yjsto 10.3. 5419 §) sekä uuden veneen hankinnan yhteydessä kaksi käytettyä Johnson venemoottoria Oy Vatorille 5 000 mk:n yhteishinnasta (yjsto 26.5. 5883 §).

Elintarvikekeskusta kehoitettiin huolehti-

maan rakennusviraston Munkkisaaren työtukikohdan ruokalanpidon järjestämisestä. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuvan tappion järjestely käsiteltäisiin erikseen (4.10. 2664 §).

Konekorjaamo. Kaupunginhallitus myönsi enintään 50 000 mk rakennusviraston konekorjaamon muuttokustannuksiin (1.6. 1650 §).

22 viipaletta käsittävän työmaan suurparakin tilaamista varten konekorjaamolta kaupunginhallitus myönsi 250 000 mk (8.3. 736 §).

Konkurssit. Kaupungin nostettua kanteen Consolid Oy:n konkurssipesää ja toimitusjohtajaa Stig Schubertia vastaan raastuvan oikeus velvoitti v. 1969 (ks. s. 267) konkurssipesän suorittamaan erinäisiä korvauksia, jotka aiheutuivat erityisammattikoulun ja Roihuvuoren kansakoulun rakennusurakan keskeyttämisestä. Toimitusjohtaja Schubert saattoi asian Helsingin hovioikeuden käsiteltäväksi ja myös kaupunki haki päätökseen muutosta vaatien yht. 27 630 mk:n odotusajan palkkojen lomakorvauksineen tuomitsemista maksettavaksi konkurssiin luovutetuista varoista etuoikeusasetuksen 4 §:n tuottamalla etuoikeudella. Schubert oli vetokirjelmässään käsitellyt lähinnä jutun prosessuaalista puolta toistaen myös kaikki raastuvan oikeudessa esittämänsä. Hovioikeus oli jättänyt jutun raastuvanoikeuden päätöksen varaan, paitsi että lausunto konkurssipesän velvollisuudesta maksaa kaupungin toimesta Roihuvuoren kansakoulurakennuksen valmistumisen jälkeen suoritettujen korjaustöiden kustannuksia oli kumottu, koska hovioikeus katsoi jääneen näyttämättä, että korjaustyöt olisivat johtuneet yhtiön työn puutteellisuudesta. Kaupungille tuomittu oikeudenkäyntikulujen korvaus oli lisäksi alennettu 20 000 mk:sta 10 000 mk:aan. Kaupunginhallitus päätti merkitä Helsingin hovioikeuden päätöksen tiedoksi ja tyytyä siihen, mikäli myös Consolid Oy ja toim.joht. Stig Schubert tyytyvät siihen. Mikäli he hakisivat

2. Kaupunginhallitus

muutosta hovioikeuden päätökseen, myös kaupunginkanslian lainopillista osastoa kehoitettiin jatkamaan oikeudenkäyntiä (10.5. 1371 §).

Kaupunginhallitus oikeutti rakennusviraston tekemään Rakennustyöläisten Uudenmaan Aluejärjestön kanssa sopimuksen, jonka mukaan kaupunki sitoutuu maksamaan konkurssissa olevan Tie-Tarro Oy:n Muurimestarintien kaksoissillan työmaalla yhtiöltä maksamatta jääneet sellaiset työsuhteesta johtuvat riidattomat saatavat, jotka valvonnan perusteella voidaan konkurssituomiossa määrätä maksettaviksi konkurssiin luovutetuista varoista sillä ehdolla, että aluejärjestö purkaa sanotulle työmaalle julistamansa saannon sekä että työntekijät siirtävät em. etuoikeutetut palkkasaatavansa Helsingin kaupungille valvottaviksi Tie-Tarro Oy:n konkurssissa. Rakennusvirastoa kehoitettiin sopimusta tehdessään ja siitä aiheutuissa toimenpiteissä ottamaan huomioon lainopillisen osaston 3.2. päivätyssä muistiossa esitetyt näkökohdat (8.2. 436 §).

Kadut ja tiet, liikenneväylät, puhdistamot ym. Kaupunginhallitus oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään eräitä v.ien 1968–1971 talousarvioiden pääomamenoihin merkittyjä siirtomäärärahoja. Samaten kaupunginhallitus hyväksyi kertomusvuoden talousarvioon liikenneväyliä sekä uusia katuja ja teitä varten merkittyjen määrärahojen käyttösuunnitelmat (25.1. 262–264, 272 §, 8.2. 433 §, 15.2. 521, 522 §, 1.3. 669, 673 §, 8.3. 737, 738 §, 17.5. 1472, 1473 §, 1.6. 1652 §, 14.6. 1806 §, 28.6. 1963 §, 30.8. 2316 §, 6.9. 2384 §, 20.9. 2516 §, 27.9. 2581 §, 1.11. 2925 §, 7.12. 3304 §, 13.12. 3377 §).

Yleisjaosto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvioon yleisen kunnallishallinnon ja eräiden muiden hallintokuntien rakennusten suunnittelua ja rakentamista varten, uusia katuja ja teitä sekä uusia puistoja ja leikkikenttiä varten merkittyjä siirtomäärärahoja (yjsto 20.1. 5100 §, 27.1. 5145, 5146 §, 11.8. 6323,

6324 §). Työt olisi pyrittävä suorittamaan työllisyyden kausivaihtelut huomioon ottaen.

Eräiden katupiirustusten vahvistaminen. Kaupunginhallitus päätti vahvistaa seuraavien kaupunginosien eräiden katujen katupiirustukset: Kamppi, Länsisatama ja Lautasaari (22.3. 873 §); Oulunkylä, Patola ja Maunula (8.2. 429 §, 25.10. 2841 §, 8.11. 2982 §); Munkkiniemi, Kuusisaari (1.3. 682 §); Malmi ja Tapaninkylä (13.9. 2452 §); Jakomäki (18.1. 176 §); Tammisalo (14.6. 1805 §, 2.8. 2066 §); Vartioharju ja Kontula (8.2. 428 §, 2.8. 2066 §, 22.11. 3126 §); Pitäjänmäki (5.4. 1011 §, 30.8. 2318 §); Mellunmäki, Mellunkylä ja Vuosaari (11.10. 2701 §, 22.11. 3127 §); Laajasalo (22.2. 598 §).

Kunnallisneuvosmies Aarne Kesänen ja hänen vaimonsa Rakel Kesänen olivat valittaneet kaupunginhallituksen päätöksestä, jolla oli vahvistettu Marjaniemen katupiirustukset n:o 12270–12273; nämä koskivat Kalenrinteen ja Niittyrannan välisen Puolaharju-nimisen kadun alentamista paalujen 53 ja 54 kohdalla. Valittajat olivat vaatineet päätöksen kumoamista ja asian palauttamista kaupunginhallituksen uudelleen käsiteltäväksi. Lääninhallitus oli 17.12.1970 katsonut, että asiakirjojen mukaan katupiirustuksissa oli otettu riittävässä määrin huomioon kadun liikenneturvallisuus ja sadevesien johtaminen ja hylännyt valituksen rakennusasetuksen 95 §:n sekä kunnallislain 175 ja 178 §:n nojalla (25.1. 265 §).

Helsingin seudun tieneuvottelukunnan toimintaan liittyvät tutkimus- ja suunnittelusopimukset päätettiin tehdä Helsingin kaupungin nimissä ja Helsingin seudun tieneuvottelukunnan teknillisen jaoston hyväksymänä siten, että kaupungin osuus sopimuksen kustannuksista on 1/3, joka suoritetaan talousarvioon kaupungin osuutta varten Helsingin seudun liikenneasioita käsittelevän neuvottelukunnan kustannuksiin merkittyä määrärahaa käyttäen ja edellyttäen, että tie- ja vesirakennushallitus sitoutuu kustantamaan 1/3 tehtävien sopimusten kustannuksista

sekä vastaavasti Espoon kauppala 1/6 ja Helsingin maalaiskunta 1/6 sopimuksen kustannuksista. Edelleen kaupunginhallitus oikeutti Helsingin seudun tieneuvottelukunnan alaisen Helsingin seudun liikenteensuunnittelun koordinointitoimiston johtajan, dipl.ins. Veli Himasen yhdessä apul.kaup.siht. Tauno Lehtisen kanssa kaupungin puolesta allekirjoittamaan tehtävät tutkimus- ja suunnittelusopimukset (15.2. 524 §).

Akselipainotoimikunnan mietintöä koskeva lausunto. Tie- ja vesirakennushallitus asetti v. 1965 toimikunnan tutkimaan tieliikenteessä sallittavien akseli- ja telipainojen ylärajan korottamismahdollisuuksia. Toimikunnan mietinnön johdosta oli tie- ja vesirakennushallituksessa laadittu muistio ja mm. Helsingin kaupunginhallitukselta oli pyydetty lausunto siitä, voidaanko raskas tieverkko ulottaa käsittämään kaupungin alueella olevat kadut ja muut liikenneväylät. Lausuntoon oli pyydetty siltojen osalta sisällyttämään vastaavanlainen selvitys kuin muistiossa oli maanteiden osalta tehty. Katujen edellytettiin olevan kestopäällystettyjä. Rakennusviraston katurakennusosasto piti akselipainojen korottamista pääliikenneväylillä perusteltuna. Omalta osaltaan osasto oli suunnitellut ja rakennuttanut uudet kadut ja tiet sekä sillat nykyistä raskaampaa liikennettä silmällä pitäen. Suurin sallittava auton ja kaksiakselisen varsinaisen perävaunun yhdistelmän kokonaispaino oli 32 tonnia sekä auton ja puoliperävaunun 30 tonnia. Katurakennusosastolla oli tekeillä tutkimus Helsingin vanhojen katujen rakenteista ja niiden kantavuudesta. Yliraskaille ajoneuvoille myönnettiin kaupungissa lupia vain määräajaksi ja kutakin ajoneuvoa varten erikseen. Yleisempi yliraskaille kulkuneuvoille myönnettävä lupa olisi annettava vasta, kun em. selvitys vanhojen katujen osalta oli saatu suoritetuksi. Kaupungin alueella olevien siltien osalta yleisten töiden lautakunta katsoi, että raskaan tieverkon ajoneuvoilla ja ajoneuvoyhdistelmillä, joiden suurin akseli-

paino on 10 tonnia ja suurin telipaino 16 tonnia, voidaan liikennöidä kaikkien muiden siltien yli paitsi niiden, joille liikennemerkeillä on määrätty painorajoitus ja puukan- tisten siltien yli. Kaupunkisuunnittelulautakunta oli lisäksi kiinnittänyt erityistä huomiota raskaan tavaraliikenteen muulle liikenteelle ja katujen varsilla oleville kiinteistöille aiheuttamiin haittoihin. Teollisuus-, satama- ym. alueiden välttämätöntä raskasta tavaraliikennettä olisikin tämän vuoksi ohjattava käyttämään vain tiettyjä reittejä ja mahdollisesti tiettyjä aikoja. Poliisilaitoksella ei ollut huomauttamista edellä olevan johdosta. Kaupunginhallitus päätti antaa tie- ja vesirakennushallitukselle yleisten töiden lautakunnan ja kaupunkisuunnittelulautakunnan ehdotuksen mukaisen lausunnon (24.5. 1545 §).

Katujen ja teiden rakentaminen. Kaupunginhallitus päätti, että yhdystie Pasilasta Metsälään rakennetaan kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston piirustuksessa n:o 436/17.9.1970 esitetyn periaatteen mukaisesti (15.2. 542 §).

Kaupunginhallitus päätti, että Haagan ja Metsälän välisen yhdystien rakentaminen toteutetaan liikennesuunnitteluosaston piirustuksessa n:o 435/17.9.1970 ja rakennusviraston katurakennusosaston piirustuksessa n:o 16477/29.12.1970 esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Liikennepoliittisen yhdistyksen Enemmistön samaa asiaa koskevan kirjeen ei katsottu antavan aihetta toimenpiteisiin. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin huolehtimaan tien rakentamisesta 4.2 mmk:n kustannusarvion mukaisesti. Lisäksi kaupunginhallitus hyväksyi yleisten töiden lautakunnan laadittamien Haagan ja Metsälän yhdystien kahden sillan yleispiirustukset n:o 16973 ja 16974 edellyttäen, että piirustuksiin liitetään kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston ohjeiden mukaiset istutussuunnitelmat. Suunnitelmat olisi laadittava koko Metsäläntien tienvierialuetta var- ten (22.2. 608 §, 1.3. 693 §, 11.10. 2699 §).

2. Kaupunginhallitus

Rakennusvirastoa kehoitettiin rakentamaan yleisten töiden lautakunnan esittämä tilapäinen jalankulkukatu Siltämäki-Suutarila -nimisen paikallistien varten tie- ja vesirakennuslaitoksen Uudenmaan piirikonttorin lausunnon n:o 1302/T-225/15.3.1971 mukaisesti. Piirikonttori oli sittemmin lisännyt ehtoihin kohdan, jonka mukaan tien kunnossapito jää kaupungille. Koska kyseinen jalankulku- ja pyörätie rakennetaan Siltämäen koululaisten liikenneturvallisuuden parantamiseksi, kaupunginhallitus päätti hyväksyä lisäehdon (29.3. 944 §, 20.9. 2514 §).

Kaupunginhallitus päätti

hyväksyä rautatiehallituksen rataosaston 4.2. päivätyen esityksen kävelytien rakentamisesta Pasilan matkustaja-asemalta TV-keskuksen tieliittymään Pasilassa kävelytien liittyvine jalankulkusiltoineen sekä

osallistua tieosuuden B, C rakennuskustannuksiin 35 000 mk:lla käyttäen v:n 1972 talousarvion pääomamenoihin uusia katuja ja teitä varten, kaupunginhallituksen määräyksen mukaan, merkittyä siirtomäärärahaa sillä ehdolla, että kävelytien kunnossa- ja puhtaanapitokustannukset tulevat valtion vastattaviksi ja että kävelytieltä asemalaitureiden eteläpäässä olevaan alikulkuun jo ensimmäisessä vaiheessa järjestetään yhteys (13.12. 3382 §).

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä rakennushallituksen 19.10. päivätyssä esityksessä ilmenevän suunnitelman Vantaanlaaksontien rakentamisesta rakennusviraston 15.11. ja vesilaitoksen 8.12. päivätyjen lausuntojen mukaisin edellytyksin (20.12. 3455 §).

Rakennusvirastoa kehoitettiin huolehtimaan kaupungin ja valtion väliseen aluevaihtoon liittyvän Kytösuontien rakentamisesta liikennöitävään kuntoon v:n 1973 loppuun mennessä sekä samassa yhteydessä suoritettavasta Mätäpuron järjestelystä käyttäen tarkoitukseen rakennuslain 78 ja 79 §:n mukaisesti katu- ja viemäritöihin varattavia määrärahoja. Kytösuontien nykyisiä liittymiä saatiin käyttää toistaiseksi. Kaupunki-

suunnitteluvirastoa kehoitettiin selvittämään Kytösuontien liikennejärjestelyt katupiirustuksen laatimista varten (25.10. 2865 §).

Vt Ukkolan ym. kirjeen johdosta kaupunginhallitus päätti, että Hämeentien itäreunaan korttelin n:o 668 kohdalle rakennetaan jalkakäytävä liikennesuunnitteluosaston piirustuksen n:o 497/15.4.1971 mukaisesti. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin huolehtimaan jalkakäytävän rakentamisesta n. 25 000 mk:n suuruisen kustannusarvion mukaisesti ao. määrärahoja käyttäen (24.5. 1558 §).

Kaupunginhallitus päätti v. 1970 Lapinmäentien ja Koskelantien välisen yhdystien rakentamisesta lukuun ottamatta yhdystien sekä Mannerheimintien ja Mäkelänkadun risteysksiin suunniteltuja eritasoliittymiä. Valtiot.kand. Pekka Tavaiola ym. olivat valittaneet päätöksestä lääninhallitukseen mainiten, että kaupunginhallituksen valituksenalaisen päätöksen perusteella rakennetaan Metsämäentieltä Koskelantielle pääkatuluokainen moottoriväylä. Tämän eteläpuolelle n. 50–100 m:n päähän on tie- ja vesirakennushallitus suunnitellut rakennettavaksi 6-kaistaisen moottoritien yhdistämään Tarvon ja Lahden moottoritiet. Lisäksi on suunniteltu väylille rakennettavaksi liittymät Hämeenlinnan ja Tuusulan moottoritielle sekä Pasilassa ns. Vapaudenkadulle. Valittajien mielestä ei ollut tarkoituksenmukaista rakentaa rinnakkain kahta korkealuokkaista liikenneväylää, jotka pirstoisivat keskuspuiston. Ei myöskään olisi tarkoituksenmukaista yhdistää kahta moottoritietä, Lahden ja Tarvon moottoritietä, Helsingin sydänalueella, koska pohjoisempana oli valmiita kehäteitä poikittaisliikennettä varten. Lapinmäentien–Koskelantien yhdystie oli rakenteellisesti epäonnistunut, koska siinä ei ollut otettu huomioon keskuspuistoa ulkoilu- ja virkistysalueena. Valittajat vaativat kaupunginhallituksen päätöksen kumoamista, koska tien rakentamista koskevan päätöksen tekeminen heidän mielestään kuului valtuustolle. Kaupunginhallitus oli antanut asiasta

selityksensä ja lääninoikeus oli kunnallislain 175 ja 178 §:n nojalla hylännyt valituksen. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen lähettämässään valituksessa Tavaila ym. olivat uudistaneet aikaisemmin lausumansa ja väittäneet, että ohje- ja johtosäännöissä ei ole siirretty valtuuston päätösvaltaa uusien teiden osalta kaupunginhallitukselle. Hyväksyessään talousarvion valtuusto on ainoastaan hyväksynyt määrärahan liikenneväylien rakentamiseen. Sen sijaan valtuusto ei ole ratkaissut, eikä ole voinutkaan ratkaista sitä, miten väylä on rakennettava. Korkein hallinto-oikeus oli pyytänyt kaupunginhallituksen selitystä asiasta. Kaupunginkanslian lainopillinen osasto totesi valittajien katsoen kaupunginhallituksen menneen toimivaltaansa ulommaksi. Lääninoikeus oli kuitenkin katsonut, ettei päätös mennyt kaupunginhallituksen toimivaltaa ulommaksi, koska valtuusto oli vahvistanut talousarviot v:ksi 1970 ja 1971 ja niihin oli pääomamenoihin momentille »Liikenneväylät, kaupunginhallituksen määräyksen mukaan» otettu määräraha ko. tien rakentamiseen. Valittajat olivat edelleen lausuneet, että määrärahan tarkempi jakaminen oli valtuuston päätöksellä jätetty kaupunginhallituksen tehtäväksi, mutta että kaupunginhallitus ei voisi ratkaista, miten väylä on rakennettava. Tämä tulkinta oli virheellinen, sillä ei voitane ajatella, että kaupunginhallitus voi vapaasti harkintansa mukaan jakaa määrärahan eri kohteita varten, mutta ei voisi päättää miten työ suoritetaan. Jos talousarvioon on merkitty määräraha käytettäväksi kaupunginhallituksen määräyksen mukaan, on sillä selvästi annettu kaupunginhallitukselle oikeus päättää työn yksityiskohtaisesta suunnittelusta ja suoritamistavasta. Valtuusto oli lisäksi hyväksynyt talousarviossa tien rakennettavaksi merkinnällä »Tie Koskelantieltä rautatien yli Metsämäentielle ja VR:n alueelle johtavien teiden järjestely». Jos työn suoritustapa jouduttaisiin jokaisen liikenneväylän osalta alistamaan valtuuston ratkaistavaksi, ei val-

tuuston talousarviopäätöksellä olisi tältä osin mitään merkitystä. Kaupunginhallitus päätti antaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle lainopillisen osaston lausunnon mukaisen selityksen (11.1. 105 §, 7.12. 3325 §).

Kaupunginhallitus päätti, hyläten esitykset liikennevalojen asentamisesta Nurmijärventielle Muurimestarintien ja Kaarelantien risteyskiin, että Kaarelantie päällystetään kaupungin toimesta Nurmijärventieltä Elontielle sillä ehdolla, että päällystetty tienosa palautuu työn päätyttyä Etelä-Kaarelan tiekunnan kunnossa- ja puhtaanapidettäväksi siihen saakka, kunnes tie lakkaa yksityistielain mukaan olemasta yksityistie. Tarkoitukseen myönnettiin 80 000 mk (14.6. 1803 §).

Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin ryhtymään toimenpiteisiin Yrtimeantien päällystämiseksi välillä Tapanilampuro–Kottaraistie sekä välillä Kottaraistie–Kesantotie. Tarkoitukseen myönnettiin yht. 71 000 mk (3.5. 1311 §, 16.8. 2181 §).

Kaupunginhallitus oikeutti rakennusviraston käytettävissään olevilla kunnossapito- tai vastaavilla varoilla v:n 1971 syksyllä tai v:n 1972 keväällä päällystämään Paneliantien välillä Aartenetsijantie–Tuukkalanatie sillä ehdolla, että tienpito päällystystöiden päätyttyä palautuu Vesalan tiekunnalle (8.11. 2985 §).

Hannukselantie päätettiin päällystää kaupungin toimesta ja kustannuksella edellyttäen, että tie päällystämisen jälkeen palautuu Hannukselantien tiekunnan kunnossa- ja puhtaanapidettäväksi siksi, kunnes tien hoito yksityistielain 3 §:n 3 mom:n nojalla siirtyy kaupungille. Päällystäminen on otettava huomioon tiekunnalle mahdollista avustusta myönnettäessä. Tarkoitukseen myönnettiin 65 000 mk (22.3. 874 §).

Puuskaniementien tiekunnan kunnossapitoon kuuluva osuus Jollaksentietä päätettiin päällystää kaupungin toimesta ja kustannuksella samoin ehdoin kuin edellä. Tienosan päällystämistä varten myönnettiin 20 000 mk (22.3. 875 §).

2. Kaupunginhallitus

Kaupungin toimesta päätettiin Kallvikin-tiestä päällystää ao. tiekunnan pyynnön mukainen osuus Ramsinniementien tienhaarasta Leppäniementien tienhaaraan sillä ehdolla, että tiekunta osallistuu puoleen päällystämiskustannuksista, kuitenkin enintään 8 000 mk:lla ja että tienosan hoito päällystämistyön valmistuttua palautuu tiekunnalle (28.6. 1978 §).

Hyrylän-Kullon maantien rakentaminen. Tie- ja vesirakennushallitukselle annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ilmoittaa puoltavansa em. maantiesuunnitelman hyväksymistä edellyttäen, että Ruxin asuntoalueen kohdalle varataan yksityistie-liittymä tien pohjoispuolelle ja että Jokivarsi-Nikkilän maantieltä järjestetään joustava linja-autoyhteys Nikkilän sairaalan edustalle (24.5. 1940 §).

Helsingin-Lahden moottoritie. Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa tie- ja vesirakennushallitukselle puoltavansa läjityssuunnitelman hyväksymistä edellyttäen, että tie- ja vesirakennushallitus vastaa kaikesta haitasta ja vahingosta, mikä läjittämisestä mahdollisesti aiheutuu sekä että tie- ja vesirakennushallitus huolehtii läjityssuunnitelman toteuttamisesta kaupungin rakennusviraston kanssa sovitavalla tavalla kiinteistöviraston metsäosaston hyväksymään kuntoon siten, että rakennusviraston, vesilaitoksen ja kaasulaitoksen lausunnoissa esitetyt näkökohdat otetaan huomioon suunnitelmaa toteutettaessa (29.11. 3220 §). Moottoritien rakentamista varten välillä Tattariharju-Järvenpää nimettiin kaupungin edustajaksi dipl.ins. Lasse Laihonon (yjsto 23.6. 6025 §).

Kaupunginhallitus päätti, tyytyen tie- ja vesirakennushallituksen päätökseen Kehätien hyväksymisestä rakennuslain 93 §:n tarkoittamaksi kauko- tai kauttakulkuliikenteelle tärkeäksi kaduksi, merkitä sen tiedoksi (14.6. 1844 §).

Paikallistiet ym. Tie- ja vesirakennushallitus oli antanut 15.6. päätöksen Uudenmaan lääniin kuuluvien kuntien suoritettavasta

korvauksesta niiden alueella olevien paikallisteiden valtion toimesta v. 1970 tapahtuneesta rakentamisesta. Helsingin kaupungin maksettavaksi oli määrätty Helsingin-Lahden moottoritiehen liittyvän Kivikon eritasoliittymän ramppien sekä itäisen ja läntisen kehätien rakentamisesta paikallistienä 515 483 mk sekä Helsingin-Porvoon moottoritien rakentamisen yhteydessä suoritetusta Rajakylän paikallistien parantamisesta 16 397 mk eli yht. 531 880 mk. Kaupunginhallitus päätti merkitä tie- ja vesirakennushallituksen päätöksen sekä kaupunginkanslian lainoillisen osaston ja rakennusviraston ilmoitukset tiedoksi ja tyytyä päätökseen. Rakennusvirastoa kehoitettiin huolehtimaan maksun suorittamisesta Uudenmaan lääninhallitukselle (9.8. 2120 §, yjsto 14.7. 6193 §).

Maanteiden päätekohtien muuttaminen. Merkittiin tiedoksi, että lääninhallitus oli vahvistanut Helsingin-Santahaminan maantien päätekohdan kilometrilukemalle 4+735 ja Jakomäen-Mellunkylän paikallistien päätekohdan kilometrilukemalle 1+717 valtuuston ehdotuksen mukaisesti (24.5. 1546 §, 28.6. 1955 §). Valtuusto oli v. 1970 puoltanut paikallistien jakson Itäinen tie-Saniaistie-Imarretie määräämistä kilometrilukemalle 0+409 sekä esittänyt samalla, että kilometrilukemien 0+000 ja 0+409 välinen osa siirrettäisiin sopimuksella kaupungin hoitoon. Lääninhallitus oli 22.9. määrännyt, ettei em. paikallistien jaksolla 1.1.1972 lukien ole lainkaan päätekohtaa. Kaupunginhallitus päätti, ettei kaupungin puolesta haeta muutosta lääninhallituksen päätökseen (18.10. 2777 §).

Yleisjaosto määräsi rakennusviraston edustamaan kaupunkia katselmuksissa, jotka koskivat yleisen tien päätepisteen määräämistä Nordsjön paikallistiellä, Hakkilan-Alppikylän maantiellä ja Jakomäen Mellunkylän paikallistiellä sekä tietoiimituksessa, joka koski valtatie n:o 3 parantamista yleisten ja yksityisten teiden järjestelyineen välillä Pirkkolantie-Kaivoksela (yjsto 28.4. 5722 §, 20.10. 6700 §, 15.12. 6969 §).

Katukatselmuksen kumoamista koskeva asia. Yleisjaosto päätti antaa lääninhallitukselle sen vaatiman vastineen valituksesta, jonka Kaarlo Mansner oli tehnyt katualueen katselmuksen kumoamista koskevasta, maistraatin 27.10.1970 tekemästä päätöksestä (yjsto 21.7.6239 §).

Kadun korjaamista koskeva valitus. Maistraatti oli v. 1967 rakennusjärjestyksen 68, 70 ja 77 §:n sekä rakennuslain 144 §:n nojalla velvoittanut Asunto Oy Timonlinnan uusimaan sen kunnossapidettävällä kadunosalla Paciuksenkadulla ajoradan asfalttipäällysteen ja sen alla olevan betonikerroksen, koska ne olivat niin rikkoutuneet ja kuoppaiset, että ajorata oli siltä osin erittäin vaarallinen. Lääninhallitus, johon yhtiö oli valittanut, oli rakennuslain 78 §:n 1 ja 2 mom:n säännösten perusteella katsonut, ettei yhtiötä voitu velvoittaa kadun perustan korjaamiseen, jota oli pidettävä kadun rakentamisena sen vuoksi ja kun kysymystä siitä, oliko perustan vahvistamisen jälkeen suoritettavaa kadun päällystämistä joko kokonaan tai osittain pidettävä sellaisena kadun kunnossapitona, johon yhtiö rakennusjärjestyksen mukaan oli velvollinen, ei tässä yhteydessä voitu ottaa ratkaistavaksi, lääninhallitus oli kumonnut maistraatin päätöksen 17.11.1969. Kaupunginhallitus oli valittanut päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja vaatinut, koska kadunosa oli kaupungin toimesta korjattu, että korkein hallinto-oikeus toteaisi, että kaupungilla on oikeus periä kustannukset yhtiöltä. Korkein hallinto-oikeus oli 25.11.1970 harkinnut oikeaksi muuttaa läänioikeuden päätöstä ja vahvistaa, että yhtiö on velvollinen huolehtimaan kadun korjauksesta siltä osin kuin se koskee kadun kunnossapitoon kuuluvaa kadun päällysteen uusimista. Koska tämä yhtiön velvollisuus oli laiminlyöty ja päällystäminen oli suoritettu kaupungin toimesta, saatiin siitä johtuneet kustannukset rakennuslain 144 §:n 2 mom:n nojalla periä yhtiöltä. Yhtiölle ei määrätty korvauksia sille korkeimmassa hal-

linto-oikeudessa aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista. Kaupunginhallitus päätti merkitä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksi (11.1. 83 §).

Korkein hallinto-oikeus oli tehnyt vastaavanlaisen päätöksen Asunto Oy Mäntytie 4:n osalta Paciuksenkadun yhtiölle kuuluvan osan korjaamisesta, mikä merkittiin tiedoksi (11.1. 84 §).

Katujen ja liikennealueiden kunnossapito. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin huolehtimaan 1.1.1972 alkaen kaupungin eri hallintokuntien kiinteistöihin liittyvien ja niiden hoidossa olevien katualueiden ns. kesäkunnossapidosta eli päällysteiden uusimis- ja paikkaustöistä lukuun ottamatta satama-alueiden katuja, joiden kunnossapito jäisi edelleenkin satamalaitoksen tehtäväksi. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin ottamaan v:n 1972 talousarvioehdotukseensa erillinen määräraha tähän tarkoitukseen sekä sen yhteydessä selvittämään, missä määrin eri hallintokuntien määrärahoja oli v. 1970 käytetty mainittuun tarkoitukseen (15.3. 817 §).

Katujen pölyämistä koskeva asia. Vtt Paa-vola ja Kalliala mainitsivat kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjeessä kaupungin asukkaiden valittavan katujen keväistä pölyisyyttä. Kun tämä aiheutui siitä, että talven aikana ajoradoille levitettyä hiekkaa ei poisteta kyllin aikaisessa vaiheessa, olisi kaupunginhallituksen ryhdyttävä olosuhteiden vaatimiin toimenpiteisiin kevään 1972 varalta. Yleisten töiden lautakunta ilmoitti, että rakennusjärjestyksen mukaan katujen ja niihin verrattavien yleisten paikkojen puhtaanapito kuuluu yleisesti tontinomistajan eikä kaupungin tehtäviin. Rakennusjärjestyksen muuttamisen jälkeen kaupunki oli ottanut tehdäkseen tontinomistajien puhtaanapidettävillä alueilla talvisin ajoratojen koneellisen aurauksen sekä ajoradan ja sillä olevien suojateiden ja korokkeiden hiekkottamisen. Ajoradalle liukkauden takia sirotellun hiekan poistamisen on kuitenkin katsottu

2. Kaupunginhallitus

kuuluvan tontinomistajien tavanomaiseen puhtaanapitoon. Pölyhaitat tietäen puhtaanapito-osasto oli tarjoutunut kiinteistöjen puolesta poistamaan keväisin hiekat maksua vastaan, mutta tontinomistajat halusivat tehdä työn mieluummin itse. Kaupunki voi kustannuksellaan ottaa tehdäkseen hiekan poistamisen vain rakennusjärjestyksen muutoksella. Siirtyminen viisipäiväiseen työviikkoon ja talonmiesten työaikalaki olivat saaneet kiinteistöt antamaan ko. työt isännöitsijätoimistojen tms. liikkeiden tehtäväksi, mikä oli ilmeisesti hidastuttanut mm. ajoratojen puhtaanapitoa. Pölyämisen estämiseksi oli puhtaanapito-osaston käyttöön jo useampana vuotena hankittu vesipesussa käsiteltyä hiekoitushiekkaa, josta kaikki pölyävä hienompijakoinen aines oli poistettu. Vielä tehokkaammin voitaisiin pölyämistä vähentää luopumalla hiekankäytöstä pääväylillä ja käyttämällä liukkauden torjumiin pelkkää ruokasuolaa. Suolan käyttöä oli kuitenkin niin paljon vastustettu, ettei siihen vielä ollut voitu mennä moottoreita ym. pääväyliä lukuun ottamatta. Lautakunta oli kehottanut puhtaanapito-osastoa suorittamaan sille kuuluvan osan hiekan poistamisesta ajoradalta keväällä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Valtuutetuille Paavolalle ja Kallialalle päätettiin lähettää jäljennös lautakunnan lausunnosta (23.8. 2241 §).

Jäljempänä mainituille *tiekunnille myönnettiin seuraavat avustukset* v:n 1971 kunnossapitokustannuksiin: Etelä-Kaarelan tiehoitokunta 3 000 mk (yjsto 15.12. 6971 §); Paloheinän tiekunta 3 000 mk (yjsto 14.4. 5614 §); Tapanilan tiekunta 3 500 mk (yjsto 19.5. 5843 §); Aamuruskontien tiekunta 300 mk (yjsto 14.4. 5615 §); Hannukselantien tiekunta 1 500 mk (yjsto 17.11. 6816 §); Vaskipellon tiekunta 300 mk (yjsto 13.1. 5065a §); Vesimiehentien tiekunta 300 mk (yjsto 14.4. 5613 §); Puistolantien yksityistien tiekunta 3 000 mk (yjsto 19.5. 5841 §); Vehkalahdentien ympäristön tiehoitokunta 1 200 mk (yjsto 7.7. 6100 §); Uussillantien tiekunta

700 mk (yjsto 18.8. 6353 §); Vesalan tiekunta 3 000 mk (yjsto 25.8. 6390 §); Ala-Tikkurilan tiekunta 1 200 mk (yjsto 19.5. 5840 §) ja Jokihaaran tiekunta 700 mk (yjsto 19.5. 5842 §).

Huopalahden-Martinlaakson rataa koskevat asiat. Muinaistieteellisen toimikunnan esihistoriallinen osasto oli ilmoittanut rautatiehallitukselle, että suunnitellun Huopalahden-Martinlaakson radan alueella on kaksi muinaismuistolain nojalla rauhoitettua muinaisjäännöstä, joista toinen on kaupungin alueella. Näitä ei ole oikeus hävittää, ennen kuin muinaistieteellisen toimikunnan toimesta on alueella suoritettu tutkimuksia. Muinaismuistolain 15 §:n mukaan tutkimuskustannukset jäävät rakennuttajan korvattaviksi. Helsingin kaupungin, Helsingin maalaiskunnan ja valtionrautateiden kesken oli 20.1. allekirjoitettu sopimus Martinlaakson radan rakentamisesta ja liikennöimisestä. Sopimuksen mukaan kaupunki maksaa mm. radan alusrakenteen kaupungin alueella. Tämän vuoksi rautatiehallitus oli esittänyt, että kaupunki vastaisi tutkimuksen rahoittamisesta alueensa osalta. Tutkimukset olisi suoritettava ennen radan rakennustöiden aloittamista. Kaupunginhallitus päätti, että kaupunki vastaa muinaistieteellisen toimikunnan toimesta suoritettavien, ratalinjalla kaupungin alueella olevien muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja esihistoriallisia muinaisjäännöksiä koskevien tutkimusten kustannuksista, jotka ovat arviolta 55 000 mk. Rakennusvirastoa kehoitettiin suorittamaan kustannuksia vastaava korvaus muinaistieteelliselle toimikunnalle laskua vastaan käyttäen tarkoitukseen Huopalahden-Martinlaakson radan rakentamiseen pääomamenoihin varattua määrärahaa (10.5. 1400 §).

Kaupunginhallitus päätti, että alustavat mittaus-, metsänkaato- ja raivaustyöt saatisiin aloittaa Martinlaakson rautatielinjalla katurakennusosaston ja valtionrautateiden rakentamisorganisaation (Helsingin alueen radanmuutostyöt) välillä erikseen sovittavalla tavalla (28.6. 1960 §). Rautatiehallituk-

selle kaupunginhallitus päätti lausuntonaan ilmoittaa hyväksyvänsä asiassa esitetyn alustavan suunnittelun kuitenkin siten, että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon yleisten töiden lautakunnan ja kaupunkisuunnitteluviraston sekä kiinteistöviraston ja urheilu- ja ulkoiluviraston kannanotot ja lähettää jäljennökset niistä rautatiehallitukselle. Lisäksi kaupunginhallitus päätti hyväksyä menettelyn, että kaikkien Huopalahden–Martinlaakson radan rakentamisen yhteydessä Helsingin kaupungin alueelle rakennettavien siltojen osalta jatkosuunnittelulle riittää kaupungin virastokäsittely. Rakennusvirastoa ja kaupunkisuunnitteluvirastoa kehoitettiin ryhtymään niihin jatkotoimenpiteisiin, joita hyväksymispäätös ja siltojen jatkosuunnittelu sekä rakentaminen edellyttävät (28.6. 2007 §). Radan pituudeksi on kaupungin alueella suunniteltu n. 4.8 km ja kustannukset ilman asema- ja Huopalahden risteyksen kustannuksia n. 27 mmk:ksi. Huopalahden tasovaihtoehto on kustannuksiltaan n. 1.5 mmk. Eritasovaihtoehdon kustannukset selviävät sen jälkeen, kun eritasoristeyksen tyyppi on ratkaistu. Tehdyn sopimuksen mukaan kaupunki vastaa alueensa osalta radan alusrakenteen, rata-alueella nyt olevien katujen ja teiden eritasoristeysten sekä muiden radan vaatimien siltojen ja tunnelien rakennuskustannuksista samoin kuin liikennepaikkojen välisen rata-alueen aitaamisesta aiheutuneista kustannuksista. Samaten kaupunki vastaa alueellaan rata-alueella olevien vesi-, viemäri-, sähkö-, puhelin- ym. johtojen vahvistamisesta, korottamisesta, siirtämisestä ja suojaamisesta aiheutuneista kustannuksista. 27 mmk:n kustannusarviosta kaupungin osuus on n. 20 mmk. Kaupungin alueelle tulee kolme asemaa: Pohjois-Haaga, Kannelmäki ja Malminkartano. Kaupungin alueella olevalle rataosuudelle tulee siltoja n. 1 000 m, joista tärkeimmät ovat Laajasuon rautatiesilta (157 m), Kaupintien alikulkusilta (174 m), Sisäkehän alikulkusilta (97 m), Kannelmäen ylikulkusilta, Piijoen rautatiesilta

(540 m) sekä ylikulkusillat Malminkartanon tunnelin etelä- ja pohjoispuolella. Yleissuunnitelmaan sisältyvä rakentamisaikataulu edellyttää, että liikenne radalla alkaa 1.9. 1974. Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa rautatiehallitukselle puolestaan hyväksyvän, että laaditun Huopalahden–Martinlaakson rautatien yleissuunnitelman ilmoittaen samalla yleisten töiden lautakunnan ja kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnoissaan esittämät näkökohdat huomioitaviksi radan jatkosuunnittelussa (8.11. 1987 §).

Helsingin–Martinlaakson rautatien liittämistä Helsingin–Turun rautatiehen eli rantarataan tutkittaessa oli rautatiehallituksessa päädytty siihen tulokseen, että liittymän järjestely ei liikenteen kannalta olisi mahdollista tasoliittymänä, vaan olisi eritasoliittymä rakennettava jo ennen Huopalahden–Martinlaakson rautatieliikenteen aloittamista. Rautatiehallitus esitti kolme erilaista periaateratkaisua kustannuksineen eritasoliittymän rakentamiseksi Huopalahteen. Rautatiehallitus oli pitänyt vaihtoehtoa 3 parhaana ratkaisuna ja pyytänyt kaupunginhallitusta ilmoittamaan hyväksymisestään. Sekä yleisten töiden lautakunta että kaupunkisuunnittelulautakunta olivat puoltaneet kolmatta vaihtoehtoa, kuitenkin eräin huomautuksin. Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa rautatiehallitukselle puoltavansa Huopalahden–Martinlaakson rautatien liittämistä Helsingin–Turun rautatiehen Huopalahdessa vaihtoehto 3:n mukaisesti kaupunkisuunnittelulautakunnan esittämin huomautuksin katsoen myös, että suunnitelmasta olisi pyydettävä tie- ja vesirakennushallituksen lausunto. Samalla kaupunginhallitus päätti esittää rautatiehallitukselle, että neuvottelut valtionrautateiden ja Helsingin kaupungin kesken rautatiestä solmitun rakentamissopimuksen täydentämiseksi ja kustannusten jaosta Huopalahden liittymän osalta käytäisiin valtionrautateiden ja kaupungin yhteisen rautatiesiltojen rakentamista käsittelevän toimikunnan toimesta (7.12. 3305 §).

2. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus päätti, että Huopalahden–Martinlaakson radan rakentamisesta tehdyn sopimuksen mukaan kaupungin tehtäväksi tulevat rakennustyöt suoritetaan yleisten töiden lautakunnan toimesta sekä että niitä varten tarpeelliset suunnitelmat teetetään niin ikään yleisten töiden lautakunnan toimesta yhteistoiminnassa kaupunkisuunnittelulautakunnan sekä erityisesti asema-alueiden suunnittelun osalta myös metrotoimikunnan ja liikennelaitoksen kanssa. Kaupunkisuunnitteluvirastoa, metrotoimistoa ja liikennelaitosta kehoitettiin antamaan rakennusvirastolle tarvittavaa asiantuntijapua näiden tehtävien suorittamisessa (27.12. 3523 §).

Kaupunginhallitus päätti siirtää kertomusvuoden talousarvion pääomamenoihin Martinlaakson rataa varten merkityn määrärahan jäljellä olevan osan yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi v. 1972 (27.12. 3522 §).

Alikulku- ja jalankulkusillat. Kaupunginhallitus päätti tyytyä sisäasiainministeriön seuraaviin hylkääviin päätöksiin: Hämeentien sillan, Viikintien ym. siltojen sekä Mallas-kadun tunnelin rakentamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta valtion varoilla (22.2. 626–628 §).

Kaupunginhallitus päätti, kumoten v. 1970 tekemänsä päätöksen omasta puolestaan hyväksyä rautatiehallituksen ja kaupungin kesken tehtäväksi Suurmetsäntien alikulkusillan rakentamisesta seuraavan sopimuksen:

S o p i m u s

Rautatiehallituksen ja Helsingin kaupungin välillä on tehty seuraava sopimus rataosalla Helsinki–Riihimäki noin km 12+960 m rakennettavan Suurmetsäntien alikulkusillan ja siihen liittyvien teiden suunnittelemisesta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

1. Tämä sopimus on rautatiehallituksen ja kaupungin kesken v. 1969 tehdyn Tapanilan

(Fallkullantien) ylikulkusillan uusimista koskevan sopimuksen kohdassa 10 mainittu erillinen sopimus. Mainitussa sopimuksessa olevat uuden sillan rakentamista tarkoittavat määräykset koskevat Suurmetsäntien alikulkusillaa jäljempänä esitetyllä tavalla tarkistettuina ja täydennettyinä.

2. Alikulkusilta suunnitellaan ja rakennetaan rakennusviraston katurakennusosaston piirustuksen 16454 ja rautatiehallituksen sillanrakennusjaoston alustavan yleispiirustuksen n:o 16449 mukaisesti 15.0+15.0 m:n kulkuaukoin kansileveydeltään kolmelle raiteelle v. 1971–72 aikana. Sillan yleispiirustukselle on saatava kaupunginhallituksen hyväksyminen.

3. Rautatiehallitus suunnittelee ja rakentaa sillan sekä rautatieliikenteen tarvitsemat tilapäiset ja lopulliset rakenteet, johdot ja laitteet.

Kaupunki suunnittelee ja rakentaa sillan alitse johtavan väylän sekä mahdollisen, siltarakenteeseen liittyvän jalankulkusillan valaistuslaitteineen sekä huolehtii sillan rakennustyön aikaisista yleisen maantieliikenteen vaatimista tiejärjestelyistä.

4. Sillan ja sen alitse johtavan väylän rakennuskustannukset jaetaan kaupungin ja rautatiehallituksen kesken seuraavasti: kaupunki maksaa varsinaisen alikulkusillan suunnittelu- ja rakennuskustannukset. Muiden töiden kustannukset maksaa työn suorittaja. Rakennustöiden suorittamisessa pyritään kokonaiskustannuksiltaan halvimpaan ratkaisuun siten, että rautatieliikenteelle ei aiheuteta kohtuuttomia hankaluuksia.

Rautatiehallitus suorittaa jo maksamansa 110 000 mk:n korvauksen lisäksi 20 000 mk:n suuruisen korvauksen kuukauden kuluessa siitä, kun Veljestentien–Aurinkomäentien tasoristeys on poistettu, mikä tapahtuu välittömästi alikulkusillan ja sen kautta kulkevan tien valmistuttua.

5. Junaliikenteen järjestelyistä rakennustyön aikana, väistöraide ja siihen liittyvä tasoylikäytävän muutos mukaanluettuna,

huolehtii rautatiehallitus. Kustannukset junaliikenteen järjestelyistä jaetaan tasan kaupungin ja rautatiehallituksen kesken. Sillan sijainnista ja rakennustyöstä raiteistolle ja siihen liittyville laitteille ja rautatieliikenteelle mahdollisesti aiheutuvista haitoista ei kaupunki ole korvausvelvollinen.

6. Sillan suunnittelu- ja rakennuskustannukset sekä junaliikenteen järjestelyistä aiheutuvat kaupungin osuuden mukaiset kustannukset maksaa kaupunki rautatiehallitukselle töiden edistymisen mukaan.

7. Rautatiehallitus huolehtii kustannuksellaan sillan kantavien rakenteiden ja siltakaitteiden kunnossapidosta ja hoidosta.

8. Kaupunki huolehtii kustannuksellaan sillan alitse johtavan tien ja sen luiskien sekä siltarakenteeseen mahdollisesti liitettävän jalankulkusillan korjauksesta sekä kunnossaja puhtaanapidosta, myöskin lumesta ja jäätä, samoin kuin hiekoituksesta sekä valaistuslaitteiden hoidosta ja sähkömaksuista.

9. Rautatiehallitus luovuttaa alikulkusillan yhteydessä teiden rakentamiseen tarvittavan rautatiehallituksen omistaman maapohjan korvauksetta kaupungin käyttöön. Kaupunki sitoutuu kustannuksellaan hankkimaan ne rautatiealueen ulkopuolella olevat yksityisten omistamat maat, jotka ehkä tarvitaan siltojen alitse johtaviin teihin. Kaupunki hankkii luvan väistöraidetta varten mahdollisesti tarvittavan yksityisen alueen käyttöön.

10. Kaupungilla on oikeus korvauksetta kiinnittää tarvittavat johdot ja merkit siltaan sekä sijoittaa johtoja tien alle.

Rautatiehallitus huolehtii kustannuksellaan sähköistykseen aiheuttamista suojaustoimenpiteistä.

11. Työvoimasta on 95 % oltava Helsingissä asuin- ja kotipaikan omaavia ja rakennustöiden aikana tarvittava työvoima, lukuun ottamatta erikoisammattityöntekijöitä, on otettava työvoimatoimikunnan kortiston välityksellä sen ollessa avoinna.

12. Kaupungin rakennusviraston katura-

kennusosastolla on oikeus valvoa työn suoritusta ja sopimuksenmukaisuutta.

13. Sillan mahdollisesta levenämisestä sovitetaan myöhemmin erikseen, jolloin levityksen tiellä mahdollisesti vielä oleva jalankulkusilta poistetaan tai siirretään kaupungin kustannuksella.

14. Rautatiehallitus sitoutuu toistaiseksi huolehtimaan Fallkullantien väliaikaisen polkupyörä- ja jalankulkusillan kantavien rakenteiden ja siltakaitteiden kunnossapidosta ja hoidosta.

15. Tätä sopimusta on tehty kaksi samanaista kappaletta, yksi rautatiehallitukselle ja yksi Helsingin kaupungille.

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunkisuunnittelulautakuntaa, kiinteistö- ja yleisen töiden lautakuntaa huolehtimaan sopimuksesta kaupungille aiheutuvien velvoitteiden täyttämisestä (15.2. 538 §).

Kaupunginhallitus päätti sittemmin hyväksyä rautatiehallituksen laadittaman Suurmetsäntien alikulkusillan yleispiirustuksen n:o 16470 (28.6. 1969 §).

Kaupunginhallitus päätti, että rautatiehallituksen ja kaupungin kesken solmitaan Nurmijärventien alikulkusillan rakentamisesta

S o p i m u s

Rautatiehallituksen ja Helsingin kaupungin kesken on tehty seuraava sopimus rataosalla Helsinki-Turku noin km 5+500 m rakennettavan Nurmijärventien alikulkusillan suunnittelemisesta, rakentamisesta ja kunnossapidosta:

1. Alikulkusilta suunnitellaan ja rakennetaan kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston piirustuksen n:o 6621 ja rautatiehallituksen ratapihajaoston piirustuksen n:o 142/71 mukaisesti kahdelle raiteelle. Sillan rakentaminen tapahtuu v.ien 1972-1974 aikana uuden Nurmijärventien rakentamisen yhteydessä.

2. Kaupunginhallitus

Sillan rakennepiirustuksille on saatava rautatiehallituksen hyväksyminen.

2. Kaupunki huolehtii sillan sekä sen ali johtavien väylien suunnittelemisesta ja rakentamisesta valaistuslaitteineen sekä tekee siltaan liittyvän rataoikaisun maanrakennustyöt tasoon Kv-50 cm asti rautatiehallituksen toimittamien piirustusten ja työselitysten mukaan. Lisäksi kaupunki purkaa uuden sillan valmistuttua vanhan sillan ja poistaa nykyisen ratapenkereen niiltä osin kun sitä ei enää tarvita.

Rautatiehallitus suunnittelee ja rakentaa tilapäiset ja lopulliset rautatieliikenteen tarvitsemat rakenteet tasosta Kv-50 cm ylöspäin, johdot ja laitteet, sekä poistaa purettavan vanhan sillan ja penkereen kohdalta raidesepellyksen, raiderakenteet, kaapelit ja radan sähköistyslaitteet lukuun ottamatta pylväasperustuksia.

3. Kaupunki vastaa varsinaisen alikulkusillan ja sen rakentamisesta johtuvan rataoikaisun maanrakennustöiden rakentamiskustannuksista.

Sen lisäksi kaupunki korvaa edellisessä kohdassa mainitut, rautatiehallituksen suorittamien rakennustöiden kustannukset, kuitenkin enintään 320 000 mk.

Muiden töiden kustannukset maksaa 2. kohdassa mainittu työn suorittaja. Lisäksi rautatiehallitus maksaa korvauksena uuden sillan ja ratalinjauksen rautatieliikenteelle aiheuttamista eduista 50 000 mk.

4. Junaliikenteen järjestelyistä rakennustyön aikana huolehtii kustannuksellaan rautatiehallitus. Sillan sijainnista ja rakennustyöstä raiteistolle ja siihen liittyville laitteille ja rautatieliikenteelle mahdollisesti aiheutuvista haitoista ei kaupunki ole korvausvelvollinen.

5. Rautatiehallitus huolehtii sillan kantavien rakenteiden ja siltakaiteiden sekä siltakeilojen kunnossapidosta ja hoidosta.

6. Kaupunki huolehtii kustannuksellaan sillan ali johtavien teiden ja niiden huiskien korjauksesta sekä kunnossa- ja puhtaanapi-

dosta myöskin lumesta ja jäätä, samoin kuin hiekoituksesta sekä valaistuslaitteiden hoidosta ja sähkömaksuista sekä tie- ja puistoalueeseen liittyvien sillan alla olevien siltakeilojen puhtaanapidosta.

7. Rautatiehallitus myöntää kaupungille oikeuden käyttää teiden rakentamista ja keskuspuiston toimintoja varten tarvittavaa alikulkusillan alla ja sen vieressä omistamaansa maata korvauksetta. Tämän sopimuksen mukaista uutta rata-aluetta varten tarvittava, kaupungin omistama maa tullaan vaihtamaan vastaavan arvoiseen alueeseen sitä rautatiehallituksen keskuspuiston alueella omistamaa maata, joka jää uuden rata-alueen ulkopuolelle.

8. Kaupungilla on oikeus korvauksetta kiinnittää tarvittavat johdot ja merkit siltaan.

Rautatiehallitus huolehtii kustannuksellaan sähköistyksen aiheuttamista suojaus-toimenpiteistä.

9. Rautatiehallituksen rataosastolla on oikeus valvoa työn suoritusta ja sopimuksen mukaisuutta (21.6. 1887 §).

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä rakennusviraston katurakennusosaston laatiman, Nurmijärventien ylittävän Kylänevantien risteyssillan yleispiirustuksen n:o 16495 kaupunkisuunnittelulautakunnan 28.10. päivätyssä lausunnossa ilmenevin huomautuksin. Kaupunginhallitus oli 21.6. hyväksynyt katurakennusosaston laatiman Nurmijärventien liikennejärjestelysuunnitelman välillä Lapinmäentie-Haaga. Osana suunnitelmaan kuului Nurmijärventien ylittävän Kylänevantien risteyssillan rakentaminen Kivihaan ja Etelä-Haagan välille (22.11. 3130 §).

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä seuraavien siltojen piirustukset: Helsinginkadun jalankulkusillan yleispiirustuksen n:o 16149/29.5.1970 sillä ehdolla, että jalankulkusiltaan liittyvät portaat korvataan molemmin puolin rampeilla ja kapeilla, penkereeseen sovite-
tuilla portailla asemakaavaosaston piirustuksen n:o 6553/30.12.1970 mukaisesti ja että

Helsinginkadun pohjoispuolinen jalankulkuväylä rakennetaan kaupunkisuunnittelulautakunnan 30.12.1970 päivätyn lausunnon n:o 1313 mukaisesti (18.1. 177 §); rakennusviraston katurakennusosaston piirustuksesta n:o 17067 ilmenevän Junatien sillan yleispiirustuksen (1.11. 2927 §); Koskelantien risteyssillan yleispiirustuksen n:o 16299 ja Koskelantien alikäytävän yleispiirustuksen n:o 16264 edellyttäen, että eritasoliittymän 1.2.1971 päivätyn, kaupunkisuunnittelulautakunnan asiakirjoihin liittämän maisemanhoitosuunnitelman sisältämät istutus- ym. toimenpiteet toteutetaan välittömästi rakennustöiden salliessa (17.5. 1475 §); Muurimestarintien kaksoissillan yleispiirustuksen n:o 16699 (14.6. 1802 §); Pitäjänmäen alikulkusillan yleispiirustuksen n:o 16243 (11.1. 86 §); Pitäjänmäen alikäytävän yleispiirustuksen n:o 16611 edellyttäen, että alikäytäväsuunnitelmaan liittyvä urheilu- ja ulkoiluviraston ulkoilureitin järjestelysuunnitelma toteutetaan samanaikaisesti (10.5. 1393 §); Vuotien alikäytävän (pl 18+6.9) yleispiirustuksen n:o 16755 (28.6. 1975 §); dipl.ins. Erkki Teräksen laatiman, 4.4.1971 päivätyn Mellunmäentien alikulkusillan yleispiirustuksen (2.8. 2082 §) sekä Insinööri-toimisto Hahnirova & Kump. Ky:n laatiman Tiirismaanpolun alikulkusillan yleispiirustuksen n:o 16792 (2.8. 2067 §).

Viemäripiirustusten vahvistaminen. Kaupunginhallitus päätti vahvistaa jäljempänä mainittujen kaupunginosien eräiden katujen viemäripiirustukset ja -suunnitelmat: Oulunkylä, Patola ja Maunula (18.10. 2775 §, 1.11. 2924 §); Munkkiniemi, Kuusisaari (1.3. 670 §); Malmi ja Tapaninkylä (13.9. 2451 §); Jakomäki (25.1. 273 §); Marjaniemi (15.2. 519 §); Vartioharju ja Kontula (2.8. 2069 §); Mellunkylä ja Vuosaari (13.9. 2450 §); Mellunmäki (15.11. 3075 §) sekä Laajasalon eteläinen kerrostaloalue (8.3. 739 §).

Viemäriyöt. Kaupunginhallitus oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1970 ja 1971 talousarvioihin uusia viemä-

reitä varten merkitystä siirtomäärärahasta 450 000 mk Mellunmäen asuntoalueen viemäritöiden jatkamiseen (13.4. 1101 §); 400 000 mk Jakomäen asuntoalueen viemäritöihin ja 200 000 mk Suutarilan viemäritöihin (1.3. 671 §); 800 000 mk Suurmetsän viemäreiden rakennustöihin (7.12. 3306 §). Työt oli pyrittävä sopeuttamaan työllisyyden kausivaihtelujen mukaisesti.

Asunto Oy Kanavasillantie 21 ja Asunto Oy Kanavalaituri olivat anoneet vesi- ja viemärijohdon rakentamista Laajasaloon. Kaupunginhallitus kehotti katurakennusosastoa viemäripiirustuksen n:o 16568 mukaisesti rakentamaan viemäriä Laajasalon Kanavamäkeen ja vesilaitosta samassa yhteydessä rakentamaan vesijohdon anojayhtiöiden kiinteistöille (26.4. 1245 §).

Kaupunginhallitus päätti, että dipl.ins. Pekka Jouhtin ym. anomuksessa tarkoitetut Kontulan korttelin n:o 47065 viemärijohdot rakennetaan katurakennusosaston viemäripiirustuksen n:o 16657 mukaisesti. Samassa yhteydessä rakennetaan vesilaitoksen toimesta myös vastaavat vesijohdot (13.12. 3406 §).

Yleisjaosto kehotti rakennusvirastoa ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin Osuusliike Elannon anomuksessa mainitun Kantelettarentien viemäriä ja vesijohdon rakentamiseksi yleisten töiden lautakunnan lausunnon mukaisesti Kantelettarentien rakennustyön yhteydessä siten, että kustannusten jako tapahtuu lautakunnan esittämällä tavalla (yjesto 15.9. 6501 §) sekä Aarne Dahlgrenin anomuksen viemäriä rakentamiseen Yrttimaantien kertomusvuoden aikana (10.5. 1418 §).

Rakennushallitus oli esittänyt, että kaupunki ryhtyisi toimenpiteisiin kunnallisen viemäriä rakentamiseksi Hakunilaan rakennettavalle autokatsastusaseman tontille. Mikäli viemäriä ei rakennettaisi katsastusaseman valmistumiseen mennessä, rakennushallitus oli pyytänyt lupaa katsastusaseman jätevesien käsittelemiseksi ja johtamiseksi esittämällä tavalla kunnallisen viemäriä val-

2. Kaupunginhallitus

mistumiseen saakka. Yleisten töiden lautakunta oli ehdottanut, että uuden katsastus- aseman viemärointi hoidettaisiin pienpuhdistamon avulla siihen saakka, kunnes Hakuninmaan pian aloitettava kaavoitus olisi valmistunut. Puhdistamo olisi rakennettava rakennusviraston hyväksymien piirustusten mukaisesti ja poistettava sekä tontti liitettävä yleiseen viemäriin sen jälkeen, kun tämä on valmistunut tontin kohdalle. Kaupunginhallitus päätti antaa rakennushallitukselle yleisten töiden lautakunnan lausunnon mukaisen vastauksen (4.10. 2643 §).

Jäljempänä mainituille *yhtiöille* ym. myönnettiin erinäisillä ehdoilla *lupa* yksityisen vesi- ja viemärijohdon *rakentamiseen*.

Valtionrautateille lupa yksityisen vesijohdon ja viemärin rakentamiseen kaupungin puistoalueelle Eläintarhantieltä suurasetinlaiterakennukseen ja niiden liittämiseen Eläintarhantiessä oleviin yleisiin johtoihin korvauksetta (yjsto 15.12. 6972 §);

Joht. Arvo Paasivuorelle lupa yksityisen viemärin rakentamiseen puistoalueelle Oulunkylän korttelin n:o 28096 tonteista n:o 4 ja 5 muodostetulta tontilta n:o 6. Kertakaikkinen korvaus 300 mk (yjsto 25.8. 6392 §);

rak.mest. A. E. Tammiselle lupa yksityisen viemärin rakentamiseen Angervontien katualueelle ja edelleen kaupungin yleiseen viemärilaitokseen Haagan korttelin n:o 29030 tontilta n:o 3. Kertakaikkinen korvaus 300 mk (yjsto 7.1. 5023 §);

Asunto-oy Kuusiniementie 16 -nimiselle yhtiölle lupa yksityisen viemärin rakentamiseen Munkkiniemen korttelin n:o 30077 tontilta n:o 14; kertakaikkinen korvaus 150 mk (yjsto 20.10. 6701 §);

A. W. Liljeborg Oy:lle lupa yksityisen viemärin rakentamiseen Itälahdenkadulle Lauttasaaren korttelin n:o 31131 tontille n:o 5 toistaiseksi 300 mk:n kertakaikkista korvausta vastaan (yjsto 10.3. 5420 §);

Kaarina Aholle lupa yksityisen paineviemärin rakentamiseen Pohjoiskaaren katu-

alueelle Lauttasaaren korttelin n:o 31015 tontilta n:o 2 (Pohjoiskaari 29). Viemärin rakentamisessa ja kustannusten jaossa oli noudatettava rakennuslain 133 §:n ja rakennusasetuksen 100 §:n mukaisia määräyksiä (yjsto 21.7. 6230 §);

Helsingin maalaiskunnalle korvauksetta lupa vesi- ja viemärijohdon rakentamiseen kaupungin omistamalle puistoalueelle tilalta Å 4 RN:o 5³⁹⁷ Tapanilassa (yjsto 10.2. 5235 §);

Kaupunginhallitus oikeutti rakennusviraston maksamaan Ala-Tikkurilassa sijaitsevan tilan RN:o 13 omistajalle 2 000 mk työ- määrärahoista kertakaikkisena korvauksena oikeudesta sijoittaa tilan alueelle vesi- ja viemärijohtolaitteita yleisten töiden lautakunnan 14.10.1971 päivätyn esityksen ja siihen liittyvän sopimusluonnoksen mukaisesti (1.11. 2922 §);

Ruostumattomat Teräslaitteet -nimiselle toiminimelle päätettiin suorittaa 1 000 mk korvauksena toiminimen v. 1966 Kankiraudantien päässä suorittamasta kahden sadevesikaivon rakentamisesta ja putkiviemärin pidentämisestä (yjsto 29.9. 6581 §).

Seuraaville yhtiöille ym. myönnettiin erinäisillä ehdoilla oikeus johtaa *teollisuusjätevesiä ja jätevesiä* kaupungin viemärilaitokseen: Te-Ke Oy:lle Sörnäisten korttelin n:o 273 tontilta n:o 13 (Vanha Talvitie 13) (yjsto 6.10. 6620 §); sähkölaitokselle Hanasaaren B-höyryvoimalaitoksen I. rakennusvaiheen alueelta (yjsto 24.11. 6851 §); Hotel Inter-Continentalille Taka-Töölön korttelin n:o 468 tontilta n:o 1 (Mannerheimintie 46-48) (yjsto 6.10. 6619 §); katurakennusosaston vesiensuojelulaboratoriolle Hermannin korttelin n:o 676 tontilta n:o 2 (yjsto 25.8. 6391 §); Oy Mäkelänkatu 58-60 -nimiselle yhtiölle Vallilan korttelin n:o 707 tontilta n:o 29 (yjsto 29.9. 6579 §); Lito-Kuva Ky:lle Vallilan korttelin n:o 694 tontilta n:o 19 (yjsto 24.11. 6852 §); Esab Oy:lle Konalan korttelin n:o 32042 tontilta n:o 1 (Malmin-kartanonkuja 2) (yjsto 17.3. 5468 §); työ-

voimaministeriön työvoimaosastolle Etelä-Kaarelan Malminkartanon alueelle rakennettavasta vastaanottoasuntolasta (yjsto 28.4. 5724 §); Kiinteistö Oy Salpausseläntie 14 -nimiselle yhtiölle Pihlajiston korttelin n:o 38304 tontilta n:o 1 (Salpausseläntie 14) (yjsto 10.2. 5234 §); Kirjateollisuusasioimisto Oy:lle Herttoniemen korttelin n:o 43066 tontilta n:o 2 (Sorvaajankatu 11) (yjsto 10.3. 5421 §); Kalevala Koru -nimiselle yhtiölle Pitäjänmäen korttelin n:o 46039 tontilta n:o 5 (Arinatie 4) (yjsto 17.3. 5467 §); Helvar Oy:lle Pitäjänmäen korttelin n:o TK 5 tontilta n:o 1-2 (yjsto 24.11. 6853 §).

Edelleen myönnettiin seuraavat luvat: sade- ja jätevesien johtamiseen avo-ojaan ja kaupungin yleiseen viemärilaitokseen.

Helsingin evankelisluterilaisten seurakuntien kiinteistötoimistolle Oulunkylän tilalta RN:o 1¹⁴¹ (yjsto 2.6. 5925 §); Kuusakoski Oy:lle jätevesien johtamiseen umpikaivoon Tapaninkylässä (yjsto 22.12. 7027 §); sadevesien johtamiseen Jokiniementien avo-ojaan Kiinteistö-Oy Juhana Herttuan tie 7 -nimiselle yhtiölle (yjsto 25.8. 6393 §); Tuomas Vilkunalle jätevesien johtamiseen avo-ojaan kiinteistöltä Jollaksentie 22 (yjsto 14.4. 5620 §) ja oikeusneuvos Olavi Heinoselle Laajasalon tilalta RN:o 1⁷¹⁶ (Laitamyötäisen tie 2) (yjsto 10.11. 6783 §) sekä Asunto Oy Annebo -nimiselle yhtiölle jätevesien johtamiseen maastoon Vuosaaren tilalta RN:o 3¹¹⁹ (yjsto 11.8. 6322 §).

Jätevesien johtaminen Sipoonjokeen. Kaupunginhallitus hyväksyi katurakennusosaston laatimat, seuraavat Sipoon kunnassa sijaitsevien Päivölän lastenkodin, Särkijärven kurssikeskuksen ja Ahtelan toipilaskodin viemäröintisuunnitelman käsittävät piirustukset: asemapiirros viemäröintialueesta n:o 16352/26.10.1970, pääviemärin pituusleikkaus n:o 16353/26.10.1970, Ahtelan pääviemäreiden pituusleikkaukset n:o 16554/26.10.1970, pumppaamo n:o 16355/26.10.1970 ja puhdistamo 16356/26.10.1970 (28.6.1958 §). Kaupunginhallitus oikeutti yleisten töiden

lautakunnan aloittamaan, noudattaen kaupunginkanslian lainopillisen osaston 26.8. päivätyssä lausunnossa esitettyä, Mörtträsketjärveä koskevat sellaiset lastenkodin, kurssikeskuksen ja toipilaskodin viemäröintityöt näiden omilla alueilla, joiden töiden aloittamista ei voida viivyttää ja joiden osalta mahdollisuudet suunnitelmien muuttamiselle vesioikeuden käsittelyssä voidaan katsoa olevan vähäiset (6.9. 2393 §). Kaupunginhallitus päätti tyytyä vesioikeuden 29.10. tekemään päätökseen, jolla oli määrätyin ehdoin myönnetty em. laitoksille oikeus johtaa jätevetensä Sipoonjokeen johtavaan lasku-uomaan (7.12. 3301 §).

Jäteveden johtamista kaupungin viemärilaitoksesta merialueelle koskeva asia. Kaupunginhallitus teki v. 1961 lääninhallitukselle anomuksen jätevesien johtamisesta merialueelle. Vesilain tultua voimaan v. 1962 hakemus siirrettiin vesioikeudelle. Kaupunki aloitti asiaa koskevat tutkimukset v. 1969 (ks.s. 283). Vesioikeus antoi 17.5.1971 päätöksensä kaupungin em. hakemukseen. Päätöksessä sanottiin, että toimenpiteen ei voitu katsoa vaarantavan yleistä terveydentilaa, aiheuttavan huomattavia ja laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnon-suhteissa eikä suuresti huonontavan paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja eikä jäteveden poistamisen tai vesistöön pääsyn estämisen katsottu olevan kohtuullisin kustannuksin muulla tavoin mahdollista, joten vesioikeus, nojautuen vesilain 22 luvun 8 §:n 1 mom:n, 7 §:n 1 mom:n, 10 luvun 24, 25 §:n ja 29 §:n 2 mom:n, 11 luvun 8 §:n 1 mom:n ja 16 luvun 21 §:n säännöksiin, oli myöntänyt kaupungille luvan jätevesien johtamiseen kaupungin viemärilaitoksesta, Talin, Rajasaaren, Lauttasaaren, Munkkisaaren, Kyläsaaren, Viikin, Kulosaaren, Herttoniemen, Laajasalon ja Vuosaaren puhdistamoista puhdistettuna nykyisistä purkupaikoista ottaen kuitenkin huomioon, mitä lupaehdossa 1) määrätään, merialueelle Helsingin kaupungissa toistaiseksi

2. Kaupunginhallitus

ja enintään v:n 1977 loppuun saakka, noudattaen vesilain säännöksiä ja lupaehtoja. Lupahdoissa määriteltiin puhdistamojen rakennus- ja laajennustöiden suorittaminen ja viemärlaitosten hoitaminen ja käyttäminen, kalataloudellista perusselvitystä koskevien tutkimusten saattamisesta päätökseen, kalojen istuttamisesta ym. Erityisesti olisi Vuosaaren puhdistamon toiminta pyrittävä saamaan sellaiseksi, että sen puhdistusteho BHK 5:n osalta olisi vähintään 90 %. Yleisten töiden lautakunta katsoi, että vesioikeuden päätöksessä merkittävimmältä osalta oli otettu huomioon ne näkökohdat, joita kaupunki itse oli asian käsittelyn yhteydessä esittänyt. Huomattavimpana näistä voitiin pitää luvan voimassaoloajan ja eri selvitysten esittämiseen varattujen aikojen jatkamista, kalataloudellisten korvausten jättämistä tässä yhteydessä määräämättä, vuotuisten kalanpoikasitustusten arvon alentamista 100 000 mk:sta 30 000 mk:aan sekä puhdistamoiden toiminnan ja meren tilan tarkkailutulosten toimittamista koskevien määräaikojen jättämistä viranomaisten kanssa erikseen sovittaviksi. Kaupunginhallitus päätti merkitä vesioikeuden päätöksen tiedoksi, tyytyä siihen sekä kehottaa yleisten töiden lautakuntaa ryhtymään kaikkiin lupapäätöksen ehtojen toteuttamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin (28. 6. 1968 §).

Jätevesien johtamista merialueelle koskevissa lupahdoissa kaupunki velvoitettiin vuosittain suorittamaan kalanistutusta n. 30 000 mk:n arvosta. Yleisten töiden lautakunnan ilmoituksen mukaan oli kaloja eri virastojen toimesta kertomusvuonna istutettu yht. 19 319 mk:n arvosta seuraavasti: meritaimenia 5 000 kpl, jalokarppeja 800 kpl, haukia: pikkupoikasia 800 000 kpl, esikesäisiä 10 200 kpl, kesänvanhoja 650 kpl ja yli 3-vuotiaita 638 kpl. Koska vesioikeuden päätös annettiin vasta 17.5. katsoi lautakunta kalamäärän riittäväksi. Vastaisuudessa tulevat kalanistutuksiin käytettävät varat ylit-

tämään vaaditut 30 000 mk. Kaupunginhallitus päätti lähettää lautakunnan selvityksen kalanistutuksista v. 1971 kaupungin lähistön merialueilla Länsi-Suomen vesioikeudelle, maa- ja metsätalousministeriölle, vesihallitukselle ja Helsingin vesipiirin vesitoimistolle (20.12. 3453 §).

Sotilaspojantien viemärisuunnitelmaa koskevan Espoon kauppalanhallituksen esityksen johdosta yleisjaosto päätti ilmoittaa kauppalanhallitukselle, ettei kaupungin taholta ollut estettä Espoon kauppalan laatiman Sotilaspojantien viemärisuunnitelman n:o 744/3 toteuttamiselle, mutta että kauppalan tulisi itse hakea tarvittavat luvat yleisten töiden lautakunnan ja kiinteistöviraston lausuntojen mukaisesti (yjsto 13.1. 5068 §).

Helsingin maalaiskunnalle annettavassa lausunnossaan yleisjaosto päätti puoltaa luvan myöntämistä Akkuteollisuus Oy:lle teollisuusjätevesien johtamiseen maalaiskunnan yleiseen viemärlaitokseen (yjsto 6.10. 6621 §).

Kaupunginkanslian lainopillista osastoa kehoitettiin, tarpeen mukaan rakennusvirastoa ja vesilaitosta asiantuntijoina käyttäen, edustamaan kaupunkia Kaivoksen ja Louhelan jätevesien johtamista Iso-Huopalahden koskevista kokouksista (yjsto 1.9. 6439 §, 24.11. 6867 §) sekä Laukaan kunnan Lievestuoreen kylässä sijaitsevan sulfittiselluloosatehtaan jätevesien johtamista Lievestuoreen järveen koskevassa kokouksessa (yjsto 3.3. 5389 §).

Teollisuusjätevesien johtaminen Keravanjokeen. Yleisjaosto myönsi Autotalo Veljekset Salomaa Oy:lle erinäisillä ehdoilla luvan Alatikurilan korttelin n:o 40061 tontille n:o 2 rakennettavan autotalon jätevesien johtamiseen Keravanjokeen toistaiseksi (yjsto 28.4. 5725 §).

Lausunto jätevesien käsittelystä Tuusulanjoen ja Keravanjoen vesistöalueilla. Helsingin seutukaavaliiton, Helsingin kaupungin ja maalaiskunnan, Keravan kaupungin, Jär-

venpään kaupungin, Tuusulan kunnan ja maataloushallituksen ko. selvittelytyötä varten nimeämä toimikunta oli 10.6.1970 päivätyssä kirjeessään pyytänyt kaupunginhallitukselta lausuntoa selvittelytyöstä tähän mennessä valmistuneista asiakirjoista. Tehävästä oli tähän mennessä saatu valmiiksi neljä osaa, nim. perusselvitykset, ennusteet ja tavoitteet, suunnitteluvaihtoehdot ja alustava suunnitelma. Lisäksi oli laadittu Tuusulanjärveä koskeva erillisselvitys. Työstä oli myös laadittu tiivistelmä. Tarkoituksena oli vielä selvittää eräitä ehdotuksia kustannusten kuntakohtaisista jakautumisista alustavan suunnitelman kolmessa eri vaihtoehdossa. Selvityksen tarkoituksena oli ollut löytää tehokas ja taloudellisesti edullinen viemärintekninen ratkaisu alueen vesistöjen suojelemiseksi. Alustavaksi suunnitelmaksi oli esitetty neljä vaihtoehtoa. Kaupunginhallitus päätti lausuntonaan viitata teollisuuslaitosten lautakunnan, vesilaitoksen, seutukaavaliiton, kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö- ja terveydenhoitolautakunnan lausuntoihin ja niihin liittyviin selvityksiin sekä yhtyä niissä esitettyihin kannanottoihin ja lähettää niistä jäljennökset Helsingin seutukaavaliitolle (24.5. 1544 §). Lausunnoissa esitettyjen kannanottojen pohjalta jatkettiin tehtävää 1.12.1970 ja alustavan suunnitelman tarkennukset saatiin 4.6.1971. Tämän jälkeen toimikunta katsoi selvittäneensä suunnitelman toteuttamiseen liittyviä organisaatio- ja rahoituskysymyksiä niin paljon kuin suunnitelman laatimisen kannalta oli välttämätöntä. Kun suunnitelman toteuttaminen kuitenkin edellytti taloudellisten asioiden ja organisaatioskysymysten tarkempaa selvittelyä, toimikunta oli ehdottanut uuden toimikunnan asettamista valmistelemaan ehdotusta alueen jätevesien käsittelyä ja johtamista hoitamaan perustettavan kuntainliiton perussäännöksi. Toimikuntaan tulisi kunkin kunnan nimetä kaksi edustajaa ja Helsingin seutukaavaliiton yksi edustaja. Kaupungin-

hallitus päätti hyväksyä toimikunnan esityksen ja nimetä kaupungin edustajaksi kaup. ins. Martti Anttilan ja rahoitusjoht. Erkki Linturin (18.10. 2779 §).

Ilman saastumista ja meluntorjuntaa koskevat toimenpiteet. Kaupunginhallituksen v. 1968 asettama ilma- ja melutoimikunta oli saanut valmiiksi meluntorjuntaa koskevan osamietintönsä. Melun hättäväikutusten estämistä koskevassa esityksessä kosketellaan mm. melun suhdetta kaavoitukseen ja maankäyttöön sekä valistus- ja tutkimustoiminnan merkitystä meluongelman poistamiseksi. Toimikunta oli ehdottanut pysyvän ympäristönsuojelutoimikunnan perustamista asiaa hoitamaan. Kaupunginhallitus asetti 15.2. mainitun toimikunnan, jonka tuli a) kehittää, ohjata ja koordinoida kaupungin virastojen ja laitosten toimintaa ympäristönsuojelun edistämiseksi ja antaa niille tätä tarkoittavia ohjeita ja suosituksia, b) tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja kaupunginhallitukselle toimialaansa koskevissa asioissa ja c) ylläpitää yhteyttä muihin Helsingin seudulla ympäristön- ja luonnonsuojelun alalla toimiviin yhteisöihin sekä valtion ao. viranomaisiin. Kaupunginhallitus päätti lähettää ilma- ja melutoimikunnan valmistuneen, melua koskevan osamietinnön lausuntoineen ympäristönsuojelutoimikunnan käsiteltäväksi tarvittavien ohjeiden ja suositusten antamista varten sekä esitysten tekemiseksi kaupunginhallitukselle tarvittavista toimenpiteistä (1.3. 703 §).

Puhdistamot. Kaupunginhallitus oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvioon jäteveden puhdistus- ja poistojärjestelyihin merkitystä siirtomäärärahasta yht. 8.6 mmk Herttoniemen puhdistamon peruskorjaustöihin sekä tilapäisiin lietteenkäsittelyjärjestelyihin, Kyläsaaren puhdistamon rakennustöiden jatkamiseen sekä kaasukellon rakennustöiden aloittamiseen ja jätteenkäsittelyalueen I täyttövaiheen toteuttamiseen, Viikin puhdistamon rakennustöiden loppuunsaattamiseen,

2. Kaupunginhallitus

Rajasaaren puhdistamon peruskorjaus- ja uusimistöihin, Vuosaaren puhdistamon rakennustöiden jatkamiseen ja Talin puhdistamon esikäsittelyaseman ja tulvapumppaamon rakennustöiden jatkamiseen (22.3. 878 §, 10.5. 1388 §, 14.6. 1801 §, 28.6. 1961 §, 2.8. 2060 §, 11.10. 2700 §, 1.11. 2923 §, 20.12. 3450 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi rakennusviraston talorakennusosaston laatimat Talin jätevedenpuhdistamon uuden esikäsittelyaseman ja tulvapumppaamon pääpiirustukset n:o 1128/1-1128/6 (8.2. 435 §) sekä Pihlajamäen pumppaamon pääpiirustukset n:o 1-2/18.6.1971 (13.9. 2449 §).

Kaupunginhallitus päätti varata katurakennusosaston piirustuksessa n:o 11300/43 esitetyn alueen rakennusviraston käyttöön jätteenkäsittelylaitosta sekä vesiensuojelu- ja tielaboratoriota varten. Satamalautakuntaa kehoitettiin aikanaan ryhtymään toimenpiteisiin mahdollisen esityksen tekemiseksi tästä päätöksestä ehkä aiheutuvan sataman maanpuoleisen rajan tarkistamistarpeen johdosta (30.8. 2308 §). Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään kertomusvuoden talousarvioon jäteveden puhdistus- ja poistojärjestelyjä varten merkitystä siirtomäärärahaa 500 000 mk Kyläsaaren puhdistamon ja vesiensuojelulaboratorion sekä niihin liittyvien aluevarausten ja rakennusalueiden täyttöihin ja järjestelyihin (17.5. 1474 §).

Kaupunginhallitus kehotti kaupunginkanslian lainopillista osastoa hakemaan muutosta raastuvanoikeuden 10.6.1971 julistamaan päätökseen Perusyhtymä Oy:tä vastaan ajettussa kanteessa. Jutussa oli kysymys Kyläsaaren puhdistamon vesiaseman paalutus- ja maansiirtourakassa takuuajana ilmenneiden vikojen korvaamisesta. Raastuvanoikeus oli hylännyt vahingon suuruuden toteuttamiseen ym. liittyviä kustannuksia 77 044 mk (28.6. 1962 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi Arkkitehti-toimisto K. R. Lindgrenin laatimat vesien-

suojaus- ja tielaboratorion pääpiirustukset n:o 1/17.9.1970, 2/14.12.1970, 3-8/21.1.1971, 9/3.12.1970, 10-11/8.12.1970 ja 12/4.12.1970 rakennusselityksineen (19.4. 1165 §).

Määrärahoista Jäteveden puhdistus- ja poistojärjestelyt päätettiin käyttää 300 000 mk vesiensuojelulaboratorion tutkimuslaitteiden hankkimiseen sekä 500 000 mk jätevesien poistotunnelin suunnitteluun (5.4. 1010 §).

Rajasaaren puhdistamon vanhan, katetun osan katto- ja seinärakennelmat sekä Talin puhdistamon tontilla RN:o 1¹¹⁷² sijaitseva jätteiden lahoittamo päätettiin purkaa (yjsto 26.5. 5884 §, 12.5. 5799 §).

Kaatopaikat ja lumensulatuspaikat ym. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan sijoitetaan Iso-Huopalahden alueelle tällä hetkellä asumajätteitä ja ylijäämämassoja ilman maankäyttö- ja maise-masuunnitelmaa. Jotta toimintaa voitaisiin jatkaa sellaisella alueella, jota koskevan yleissuunnitelman maankäyttövaihtoehtojen mukaan on tarkoitus täyttää, lautakunta oli laadituttanut lyhyen tähtäyksen täyttösuunnitelman ja kustannusselvityksen. Kaupunginhallitus päätti omasta puolestaan, että Iso-Huopalahden kaatopaikkatoimintaa saadaan jatkaa lautakunnan esittämän karttapiiroksen mukaisesti alueilla 1a tasoon +12.00 ja 1b tasoon 4.00 siten, että alueen reunan lopulliseksi kaltevuudeksi tulee 10 % vaakatasoon verrattuna (27.12. 3537 §).

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä katurakennusosaston laatimat Lauttasaaren lumensulatuspaikan piirustukset n:o 9500/101 ja 9500/157 samalla kun kaupunginhallitus kehotti rakennusvirastoa tekemään taloudellisen vertailun Rajasaaren nykyisen ja alueelle suunnitellun lumenkaatopaikan välillä huomioon ottaen lähtökohtana sen, että joko nykyistä kaatopaikkaa parannettaisiin rakentamalla sille kaatopenger tahi kehitettäisiin suunniteltua uutta kaatopaikkaa leventämällä kaatopengertä siten, että rannalla oleva pajukuja säilyisi. Lisäksi ver-

tailussa olisi otettava huomioon tulevat käyttökustannukset. Vertailun jälkeen rakennusviraston tulisi tehdä Rajasaaren osalta uusi esitys (2.8. 2068 §).

Rakennusvirastolle myönnettiin 91 mk Auhdistyksen lapsille järjestämien viihdetilaisuuksien jätteiden poiskuljetuksesta aiheutuneita kustannuksia varten (yjsto 13.1. 5067 §).

Kaupunginpuutarha. Kaupunginhallitus hyväksyi talorakennusosaston ja puistoosaston laatimat kaupunginpuutarhan uusittavien kasvihuoneiden n:o 5 A 22.1.1971 päivätyt luonnospiirustukset n:o 1 ja 2 sekä niiden sisältämän ensimmäisen vaiheen 26.2. 1971 ja 1.3.1971 päivätyt pääpiirustukset n:o 1 ja 2 (28.6. 1957 §).

Liukumäet. Yleisjaosto kehotti rakennusvirastoa korvauksetta pystyttämään lasten liukumäen Pihlajamäen uuden oppikoulun kentälle 20.5. vietettävää Pihlajamäki-päivää varten. Tarkoitukseen myönnettiin 150 mk (yjsto 12.5. 5797 §).

Julkisten rakennusten ym. nähtävyyshkohtaiden merkitseminen. Kaupunginhallitus päätti viitaten v. 1957 (ks.s. 261) tekemäänsä päätökseen kaupungin laitosten ja alueiden nimi- ja viittakilpien suunnittelun ja asentamisen keskittämisestä rakennusviraston tehtäväksi kehottaa virastoja ja laitoksia mahdollisimman pian yhteistoiminnassa rakennusviraston kanssa ryhtymään toimenpiteisiin hallinnoissaan olevien julkisten rakennusten yms. merkitsemiseksi mainitussa päätöksessä edellytetyin kilvin,

kehottaa rakennusvirastoa yhteistoiminnassa kaupunginmuseon ja matkailutoimiston kanssa ryhtymään pikaisiin toimenpiteisiin kaupungin hoidossa tai omistuksessa olevien muistomerkkien ym. kohteiden merkitsemiseksi kilvin kotiseutututemuksen lisäämistä ja matkailijoita silmällä pitäen sekä rakennusvirastoa tarvittaessa tekemään kaupunginhallitukselle esityksen määrärahan myöntämisestä mainittuun tarkoitukseen,

kääntä valtioneuvoston, Helsingin seurakuntien hallintoviranomaisten ja Helsingin

Kauppakamarin puoleen kiinnittämällä niiden huomiota Helsingissä olevien julkisten rakennusten ja muiden kohteiden merkitsemiseen näkyvillä nimikilvillä siten, että niistä selviäisivät oleelliset tiedot ja muut selostavat yksityiskohdat,

kehottaa kaupunginmuseota yhteistoiminnassa matkailutoimiston kanssa tekemään kaupunginhallitukselle esityksen siitä, mitkä muut huomattavat kohteet kaupungissa olisi varustettava em. merkinnöin,

kehottaa rakennusvirastoa huolehtimaan kaupungin omien julkisten rakennusten varustamisesta ko. merkinnöin sekä

kehottaa rakennusvirastoa puolivuositain ilmoittamaan kaupunginkanslialle, mitkä kohteet kulloinkin on varustettu ko. merkinnöin (18.1. 166 §). Merkittiin tiedoksi rakennusviraston ilmoitus julkisten kohteiden merkitsemisestä nimikilvin aikana 1.1.-30.6. (yjsto 6.10. 6616 §).

Muistomerkit. Suomen Rakennusurakoitsijaliitto oli aikanaan ilmoittanut lahjoittavansa kaupungille valtakunnallisen Rakentaja-patsaan sekä pyytänyt, että patsasta varten varattaisiin paikka Linnanmäen kalliolta Helsinginkadun ja rautatien risteysalueelta. Kaupunkisuunnittelulautakunta oli puoltanut anomusta. Kaupunginhallitus päätti, että valtakunnallinen Rakentaja-patsas sijoitetaan asemakaavaosaston piirustuksessa n:o 6665/9.9.1971 esitettyyn paikkaan (18.10. 2788 §).

Helsinki-Seuralle myönnettiin lupa pystyttää Kuninkaallisen Suomen tykistörykmentin muistomerkki Tähtitorninvuoren puistoon asemakaavaosaston piirustuksessa n:o 6638/8.7.1971 osoitettuun paikkaan. Kaupungin osalta päätettiin vastata muistomerkin ympäristön kunnostustöistä ja perustusten teosta aiheutuvista kustannuksista. Muistomerkin piirustukset oli saatettava kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Rakennusviraston käytettäväksi myönnettiin 2 000 mk kustannusten suorittamista varten (25.10. 2854 §).

2. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus myönsi Satakunnan Killalle, Satalinnan Säätiölle ja Satakunnan seuran muistomerkkitoimikunnalle luvan pystyttää Maila Talvion muistomerkki asema-kaavaosaston piirustuksessa n:o 6620/27.8. 1971 osoitettuun paikkaan entisen kirjailija ja kulttuurikoti Laaksolan alueelle Meilahteen sekä päätti, että kaupunki vastaa muistomerkin ympäristön kunnostustöistä ja jalustan pystyttämisestä aiheutuvista kustannuksista. Niitä varten myönnettiin 12 000 mk. Kaupunginhallitus hyväksyi myöhemmin Maila Talvion muistomerkin pääpiirustukset n:o 1 ja 2 (16.8. 2196 §, 11.10. 2713 §).

Rauhanpatsaan ympäristö päätettiin kunnostaa rakennusviraston puisto-osaston piirustuksen n:o 2236/23.8.1971 mukaisesti kuitenkin siten, että kookkaat männyt oli sijoitettava istutusalueelle niin, että patsaalle jäisi tarvittava vapaa ilmatila. Sähkölaitosta kehoitettiin huolehtimaan kunnostamisen vaatimien valaistustöiden 5 000 mk:n suuruisen kustannusten suorittamisesta talousarvioon merkittyjen määrärahojen puitteissa. Istutus- ja kiveystöiden suorittamisesta aiheutuvien kustannusten suorittamiseen myönnettiin 12 500 mk (8.11. 2994 §).

Suihkukaivot. Kaupunginhallitus päätti, että Hartwall Oy:n kaupungille lahjoittama suihkukaivolaite sijoitetaan Töölölahteen entisen suihkukaivon paikalle tai lähelle sitä. Entinen suihkukaivo päätettiin siirtää Eläintarhanlahteen talorakennusosaston laatiman suunnitelman mukaisesti. Rakennusvirastoa kehoitettiin huolehtimaan suihkukaivolaitteiden asentamisesta ja hoidosta, asentamiseen liittyvien kysymysten osalta yhteistoiminnassa urheilu- ja ulkoiluviraston sekä satalaitoksen kanssa. Asentamisesta aiheutuvia kustannuksia varten kaupunginhallitus myönsi 86 500 mk. Yhtiötä kehoitettiin neuvottelemaan suihkulähdettä koskevan kilven ulkoasusta ja lähemmästä sijoituspaikasta kaupunginarkkitehdin kanssa (19.4. 1155 §, yjsto 18.8. 6336 §).

Palokaivot. Tapanilassa Vanha Tapanilantie 60:n kohdalla ja Malmilla Katajamäentien varrella Bryggarenojassa olevat palokaivot päätettiin poistaa käytöstä (yjsto 1.9. 6424 §).

Istutukset. Kaupunginhallitus myönsi 20 000 mk Mannerheimintien eteläosan ja Erottajankadun varustamiseksi kukkalaatikoilla (17.5. 1482 §) sekä enintään 8 500 mk Kauppatorilla sijaitsevan ns. Keisarinnan-kiven koristeiden kunnostamista ja paikoilleen asentamista varten (19.4. 1162 §).

Käymälät. Kaupunginhallitus päätti, että Hattulan lehtoon kaupunginhallituksen v. 1969 (ks.s. 290) tekemän päätöksen perusteella rakennettava yleisökäymälän, odotuskatoksen ja kioskitiloja sisältävä rakennus rakennetaan kaupungin toimesta. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin ryhtymään toimenpiteisiin rakennuksen suunnittelemiseksi yhteistoiminnassa kiinteistöviraston ja liikennelaitoksen kanssa. Rakennustyön suorittamisesta päätettiin pyytää tarjouksia myös yksityisiltä urakoitsijaliikkeiltä (21.6. 1867 §).

Helsingin Vesitaksit -yhdistys oli anonut Aleksanterinkadun päässä olevan vedenhietosuojan poistamista. Kaupunginhallitus päätti hylätä anomuksen, mutta kehottaa samalla rakennusvirastoa yhdessä liikennelaitoksen kanssa harkitsemaan mahdollisuutta ajanmukaisen yleisökäymälän rakentamiseen Korkeasaaren lautan lipunmyyntikioskin yhteyteen (15.11. 3069 §).

Sörnäisten rantatiellä oleva yleisökäymälä päätettiin purkaa (yjsto 12.5. 5800 §).

Koirien ulkoiluttamispaikat. Kaupunginhallitus asetti v. 1968 komitean tutkimaan, mitä mahdollisuuksia olisi järjestää koirille ulkoiluttamisalueita. Komitean saatua mietintönsä valmiiksi oli siitä pyydetty lausunnot Suomen Kennelliitolta ja ao. lautakunnilta. Kaupunginhallitus päätti

1) oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan kulloinkin myönnettävien määrärahojen puitteissa ja aluksi kokeiluluonteisesti suunnitte-

lemaan sekä rakennuttamaan koirakomitean esittämiä ulkoiluttamispaikkoja ja koirakäymälöitä yhteistoiminnassa urheilu- ja ulkoilulautakunnan, kaupunkisuunnittelulautakunnan ja kiinteistölautakunnan kanssa lukuun ottamatta urheilu- ja ulkoilualueilla olevia sekä niille mahdollisesti urheilu- ja ulkoilulautakunnan toimesta suunniteltavia koirien ulkoiluttamisalueita ja -paikkoja, jotka jäävät urheilu- ja ulkoilulautakunnan hallintoon,

2) kehottaa kaupunkisuunnittelulautakuntaa uusien kaavojen laatimisen yhteydessä selvittämään mahdollisuudet koirien kilpajuoksuratojen ja muiden tässä yhteydessä kysymykseen tulevien suurempien laitojen paikkojen osoittamiseen kaavoissa,

3) kehottaa urheilu- ja ulkoilulautakuntaa osoittamaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin ulkopuolella hallinnossaan olevilta ulkoilualueilta koirien ulkoiluttamisalueita, joilla koiria saadaan juoksuttaa metsästyslain määräämissä rajoissa vapaana,

4) kehottaa liikennelaitoksen lautakuntaa tutkimaan mahdollisuuksia komitean esittämään koirien kuljettamiseen raitiovaunuissa,

5) kehottaa terveydenhoitolautakuntaa yhdessä yleisten töiden lautakunnan kanssa tutkimaan mahdollisuuksia eläinten huolto-asetoiminnan uudelleen järjestämiseksi ja raatojen polttolaitoksen sekä sen yhteydessä olevan eläinten talteenottoaseman rakentamiseksi kaupunkiin,

6) kehottaa kaupunkisuunnittelulautakuntaa osoittamaan kaupungin alueelta raatojen polttolaitoksen valmistuttua käyttöön otettava koirien uurnahautausmaa,

7) kehottaa rahatoimistoa harkitsemaan mahdollisuuksia komitean esittämän tiedustustoiminnan järjestämiseksi koiraverolippujen jakamisen yhteydessä sekä

8) pyytää poliisilaitosta tutkimaan mahdollisuuksia tehostaa koiria koskevien määräysten noudattamisen valvontaa kaupungin alueella (29.3. 937 §).

Hiekan ja soran kuljetuksiin käytettävien yksityisten ajoneuvojen mahdollisia ylikuormia koskevassa vt Reino Tuomen ym. kirjeessä kiinnitettiin huomiota siihen, että niillä kaupungin työmailla, joilla mainittuihin kuljetuksiin käytetään yksityisiä ajoneuvoja, kuitataan vastaanotetuksi ja käytetään maksuperusteena huomattavasti ajoneuvon kantavuuden ylittäviä kuormia. Tällainen menettely on vakavana vaarana liikenneturvallisuudelle ja rikkoo moottoriajoneuvoasetuksen 38 §:n 1 ja 2 mom:n määräyksiä vastaan. Kirjeen allekirjoittajat esittivät, että kaupungin työmailla ryhdyttäisiin käyttämään maksuperusteena korkeintaan auton kantavuutta. Yleisten töiden lautakunnan ilmoituksen mukaan on katurakennusosastolla maansiirtokuljetuksia varten käytössä n. 200 yksityistä kuorma-autoa. Näistä n. 60 on ns. lista-autoja, joiden omistajat ovat työsuhteessa kaupunkiin. Muut autot vuokrataan yksityisiltä tarpeen vaatiessa. Näiden autojen suorittamista massakuljetuksista suoritetaan korvaus auton kantavuuden perusteella. Ylikuormasta ei makseta korvausta. Toisaalta katurakennusosasto valvoo, ettei autoja kuljeteta vajailloilla kuormilla. Määräysten noudattamista valvotaan pistokokeita suorittamalla. Mikäli kuorman paino poikkeaa auton kantavuudesta, huomautetaan siitä autoilijalle. Yksityisiltä liikeyrityksiltä hankittavan soran osalta tehdään ostot suoraan liikkeiltä, jotka hoitavat kuljetukset ja maksavat autoilijalle korvauksen kuljetuksista. Poliisi valvoo muun liikennevalvonnan ohella myös kuormien suuruutta. Katurakennusosasto tarkkailee ajoneuvoille säädettyjä erilaisia painorajoituksia mm. antamalla ohjeita ja lausuntoja katujen ja siltojen suurimmista sallituista kuormituksista ja asettamalla kelirikkoaikoina teille painorajoituksia. Asiasta on neuvoteltu myös helsinkiläisten kuorma-autoilijoiden ammattiosaston edustajien kanssa. Kaupunginhallitus päätti merkitä vt Tuomen ym. kirjeen sekä yleis-

2. Kaupunginhallitus

ten töiden lautakunnan antaman selvityksen tiedoksi sekä kehottaa rakennusvirastoa ja satamalaitosta ilmeisten ylikuormitusten osalta huomauttamaan ao. autonkuljettajille liikennemääräysten vastaisesta ajosta (8.2. 432 §).

Kasarmitorin näyttelyhalli päätettiin luovuttaa Ritva Laaton ym. käytettäväksi nukketeatteria varten tarkemmin sovittavina ajankohtina torstaisin ja lauantaisin sillä ehdolla, että vuokraajat korvaavat mahdolliset ylimääräiset siivouskulut ja vahtimestarin ylityöpalkan sekä että he sitoutuvat esittämään puolesta tai huokeammasta lipunhinnasta tai harkinnan mukaan maksutta erikseen sovittavan määrän näytöksiä kaupungin laitoksille (yjsto 7.7. 6089 §).

Tervapatavalaisuksen järjestämisestä sankarihaudoille jouluaattona 1971 aiheutuvat kustannukset, enintään 1 100 mk, saatiin suorittaa määrärahoista Satunnaiset istuttamis-, koristelu- ja puhdistustyöt, kaupunginhallituksen määräyksen mukaan (yjsto 22.12. 7018 §).

Kuorokoroke päätettiin korvauksetta luovuttaa Akademiska Sångföreningen -nimisen yhdistyksen 1.5. Kaisaniemessä pidettävää ulkoilmakonserttia varten. Korokkeen kuljettamisesta aiheutuneita kustannuksia varten yleisjaosto myönsi 450 mk (yjsto 24.2. 5307 §).

Liputuksen järjestäminen. Yleisjaosto vapautti Helsinki-viikon säätion suorittamasta kaupungille 4 793 mk v:n 1970 Helsingin

juhlatuokkien aikaisesta liputuksesta aiheutuneista kustannuksista (yjsto 27.1. 5140 §).

Kertomusvuoden aikana järjestettiin liputus seuraavissa paikoissa: Aleksanterinkadulla Yleisurheilun Euroopanmestaruuskilpailujen aikana 10.–15.8. ja Helsingin Juhlaviikkojen aikana 26.8.–13.9. (8.2. 419 §) sekä Lightningluokan maailmanmestaruus- ja euroopanmestaruuspurjehduskilpailujen aikana 24.7.–1.8. (yjsto 28.4. 5710 §).

Vahingonkorvauksia suoritettiin kertomusvuonna yht. 51 131 mk mm. työmaalta anastetun omaisuuden, liukastumisesta aiheutuneiden vahinkojen, vesi- ja viemärijohtosekä katurakennustöiden erälle kiinteistöille aiheuttamien vahinkojen sekä erälle autoille sattuneiden vahinkojen korvaamiseksi.

Eräässä tapauksessa yleisjaosto myönsi korvausvelvolliselle kolmen vuoden lykkäyksen hänen maksettavakseen tuomittujen, yhteenajosta aiheutuneiden korvausten suorittamisessa kaupungille; samalla päätettiin peruuttaa kaupungin saatavan periminen ulosottoteitse (yjsto 27.1. 5147 §, 19.5. 5835 §, 22.9. 6537 §)

Eräässä tapauksessa korvausvelvollinen vapautettiin tavanomaisin ehdoin suorittamasta hänelle määrätty korvaus (yjsto 22.12. 7028 §).

Lääninhallituksen päätökset kahdessa vahingonkorvausta koskevassa asiassa merkittiin tiedoksi (8.2. 434 §, 30.8. 2317 §).

7. Kiinteistöjä koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistöhallinnon saatavien enimmäismäärän vahvistaminen. Kaupunginhallitus päätti, muuttaen v. 1954 (s. 211) tekemäänsä päätöstä, että sellaisten kiinteistöhallinnon saatavien enimmäismääräksi, joiden maksami-

sen suhteen kiinteistölautakunnalla on oikeus myöntää kauintaan kuuden kuukauden ajaksi maksuajan pidennystä, vahvistetaan 70 000 mk (2.8. 2093 §).

Kiinteistölautakunnan hallintoon päätettiin siirtää seuraavat kiinteistöt: 10. kaupungin osan korttelin n:o 253 tontilla n:o 10 olevat